0
371.425
พ 899 ก

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์

ม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มีนาคม 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

180433

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

.....กรรมการ

(อ.สุภาพร ธนะชานันท์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

.....กรรมการ

(อ.สุภาพร ธนะชานันท์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 4 เดือน มีนาคม พ.ศ.2535

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

บทคัดย่อ

ของ

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
มีนาคม 2535

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ และค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2534 จำนวน 585 คน เป็นนักเรียนชาย 289 คน และนักเรียนหญิง 296 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ไค-สแควร์ และการทดสอบด้วยค่า Goodman's and Kruskall's Tau (T_c)

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. การเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปร (1)เพศ (2)ความสนใจในอาชีพ (3) ค่านิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปรและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. การเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปร ความมุ่งหวังของครอบครัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของการเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปร (1)ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง (2)อาชีพของผู้ปกครอง และ(3)รายได้ของผู้ปกครอง

3. ตัวแปรเพศ สามารถลดความผิดพลาดในการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้มากที่สุด แสดงว่า ถ้าทราบเพศของนักเรียน ก็จะสามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้

A STUDY OF FACTORS RELATED TO THE OCCUPATIONAL CHOICES OF MATHAYOM SUKSA III STUDENTS UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN CHANGWAT CHONBURI

AN ABSTRACT

BY

PENSRI JINDASAK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the

Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology

at Srinakharinwirot University

March 1992

The purpose of this study was to investigate factors related to the occupational choices of Mathayom Suksa III students and to determine variables influencing the students' occupational choices. The subjects were 585 Mathayom Suksa III students, 289 males and 296 females, of the secondary schools under the Department of General Education in Changwat Chonburi. The research instrument was the factors related to the occupational choices questionnaire. The Chi-square test and Goodman's and Kruskall's Tau (T_c) were used to analyze the data and to test them for statistically significance.

The following conclusions were drawn from this study:

1. Significant relationships were found between students' occupational choices and their gender ($\chi^2 = 241.968^{**}$) and their career interests and their occupational values. In this regard, non-significant relationships were found between students' occupational choices and their academic achievement.

2. Significant relationships were found between students' occupational choices and their parents' expectation. In this regard, non-significant relationships were found between students' occupational choices and their parents' educational levels, occupations, and economic status.

3. Results indicated that students' occupational choices could be predicted by their gender.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	13
	ความหมายของการเลือกอาชีพ	14
	ความสำคัญของการเลือกอาชีพ	15
	ทฤษฎีการเลือกอาชีพ	19
	ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ	25
	การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ	31
	การวิจัยในต่างประเทศ	31
	การวิจัยในประเทศ	33
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	43
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	51
	วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	52

บทที่ หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า..... 54

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล..... 54

ผลการศึกษาค้นคว้า..... 57

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง..... 57

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านส่วนตัว

และปัจจัยด้านครอบครัว กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 69

ผลการศึกษาการหาตัวทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 85

5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 88

บทย่อ..... 88

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า..... 88

วิธีดำเนินการวิจัย..... 88

การวิเคราะห์ข้อมูล..... 89

สรุปผลการค้นคว้า..... 90

อภิปรายผล..... 90

ข้อเสนอแนะ..... 95

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป..... 95

บรรณานุกรม..... 97

ภาคผนวก..... 106

ภาคผนวก ก..... 106

ภาคผนวก ข..... 138

บทที่ หน้า

ภาคผนวก ค..... 142

ภาคผนวก ง..... 151

ภาคผนวก จ..... 161

ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 164

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมุ่งหวังของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง..... 57

2 จำนวนและร้อยละของการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี..... 59

3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี จำแนกการเลือกอาชีพตามเพศ..... 60

4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี จำแนกการเลือกอาชีพตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... 62

5 ค่าเฉลี่ยความสนใจในอาชีพกลุ่มต่าง ๆของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี..... 64

6 ค่าเฉลี่ยค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี..... 65

7 จำนวนและร้อยละของการเลือกอาชีพตามความมุ่งหวังของครอบครัว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี จำแนกตามกลุ่มอาชีพ. 67

8 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 69

9 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 71

10 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 73

ตาราง หน้า

11 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ
ด้านต่าง ๆกับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 75
12 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพของ
นักเรียนกับความมุ่งหวังของครอบครัว..... 77
13 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของ
ผู้ปกครองกับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 79
14 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครอง
กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 81
15 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของ
ผู้ปกครองกับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 83
16 ผลการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนเมื่อใช้ เพศ ความสนใจ
ในอาชีพ ค่านิยมในอาชีพ และความมุ่งหวังของครอบครัว เป็นตัว
ทำนาย..... 85
17 ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ. 139
18 ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อของแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ... 141
19 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(1)บริการทางสังคม กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 143
20 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(2)บริการงานเสมียน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 143
21 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(3)บริการสุขภาพ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 144
22 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(4)เกษตรกรรม กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 144

ตาราง หน้า

23 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(5)บริการลูกค้า กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 145
24 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(6)วิจิตรศิลป์ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 145
25 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(7)คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน 146
26 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(8)ธุรกิจก่อสร้าง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 146
27 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(9)บริการการศึกษา กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 147
28 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(10)บริการด้านกฎหมาย กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 147
29 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(11)การขนส่ง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 148
30 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(12)การขาย กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 148
31 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(13)การจัดการ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 149
32 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(14)งานช่าง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 149
33 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ
กลุ่ม(15)การจัดการเครื่องจักร กับการเลือกอาชีพของนักเรียน... 150
34 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ
ด้าน(1)ความคิดสร้างสรรค์ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 152

ตาราง หน้า

35 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(2)การบริหาร กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 152

36 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(3)สัมฤทธิผล กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 153

37 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(4)การทำงาน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 153

38 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(5)ความสัมพันธ์กับนายจ้าง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน... 154

39 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(6)วิถีชีวิต กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 154

40 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(7)ความมั่นคง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 155

41 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(8)ความพึงพอใจกับผู้ร่วมงาน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน. 155

42 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(9)สุนทรีย์ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 156

43 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(10)ความมีเกียรติ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 156

44 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(11)ความเป็นอิสระ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 157

45 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(12)การทำงานหลาย ๆด้าน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน.. 157

46 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(13)ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน. 158

ตาราง หน้า

47 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(14)การให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น กับการเลือกอาชีพของนักเรียน..... 158

48 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(15)การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา กับการเลือกอาชีพของนักเรียน... 159

49 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(16)ความสัมพันธ์กับเพื่อน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน.... 159

50 ค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ ด้าน(17)ความต้องการทางสังคม กับการเลือกอาชีพของนักเรียน.. 160

51 การเลือกอาชีพของนักเรียนจำแนกตามเพศ..... 162

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ คือ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย แต่การที่มนุษย์จะได้มาซึ่งปัจจัยดังกล่าวนั้น มนุษย์ก็จะต้องทำงานหรือประกอบอาชีพ โร (Roe. 1965 : 35) กล่าวว่า อาชีพนั้นนอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้มาซึ่งค่าตอบแทน เพื่อนำไปซื้อปัจจัยต่าง ๆมาสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่สนองความต้องการทางจิตใจ และความต้องการทางสังคมของมนุษย์อีกด้วย อาชีพจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์มาก

การที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งนั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะผลของการตัดสินใจเลือกอาชีพจะทำให้ชีวิตของคนเราเปลี่ยนแปลงไป ในสังคมปัจจุบันเมื่อบุคคลใดได้ตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นก็จะต้องเรียนรู้ และฝึกฝนเพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ ระยะเวลาในการเรียนรู้และการฝึกฝนนั้น จะใช้เวลานานมากน้อยเพียงใดจะขึ้นกับลักษณะของแต่ละอาชีพ ฉะนั้น ถ้าบุคคลใดตัดสินใจเลือกอาชีพที่ผิด หรือพลาดพลั้งไป ย่อมจะก่อให้เกิดผลเสียแก่ตนเองในด้านเวลาและกำลังทรัพย์ รวมทั้งเสียหายแก่สังคมและประเทศชาติ (วารุณี อัสธีรวัฒน์. 2512 : 1-2) ดังนั้น การเลือกอาชีพจึงควรจะคำนึงถึงความต้องการของสังคมด้วย มิใช่ว่าจะเลือกอาชีพตามความต้องการของตนเองเพียงประการเดียว ทั้งนี้เพื่อความก้าวหน้าของตนเองและสังคม (ฉลวย กีรติรักษกุล. 2512 : 2)

การที่บุคคลจะเลือกอาชีพได้อย่างฉลาดนั้น สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2515

: 81-85) กล่าวว่า จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องต่าง ๆหลายประการ คือต้องรู้จักตัวเอง ต้องมีความรู้เกี่ยวกับโลกของงาน ต้องมีความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงของงานอาชีพ และต้องมีความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานอาชีพ นอกจากนี้ สายสุรี จุติกุล (2510 : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวว่า การเลือกอาชีพสำคัญยิ่งเพราะ บุคคลจะเกลียดงานหรือจะชอบงานขึ้นอยู่กับงานหรืออาชีพที่บุคคลนั้นเลือก ไม่มีงานใดหรืออาชีพใดที่บุคคลจะชอบร้อยเปอร์เซนต์ แต่งานที่เลือกนั้นมักจะคืองานที่เขาชอบเป็นส่วนใหญ่ และการจะประสบความสำเร็จในด้านการงานหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับอาชีพที่บุคคลนั้นเลือก คนบางคนเลือกงานที่ตนไม่ชอบ แต่จำเป็นต้องเลือกเพราะบิดามารดาเลือกไว้ให้อย่างนั้น และการที่คนว่างงาน ได้ทำงานเป็นครั้งคราวหรือมีงานทำตลอดไปนั้นจะขึ้นอยู่กับประเภทของงานหรืออาชีพว่า ควรจะสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันของประเทศชาติ อีกทั้ง จิตรอารี เนตรหิน (2513 : 16) กล่าวว่า ในการเลือกอาชีพของนักเรียนนั้น นักเรียนจะต้องตัดสินใจเลือกอาชีพเสียแต่เนิ่น ๆ เพื่อจะได้เรียนวิชาต่าง ๆและเตรียมตัวสำหรับอาชีพนั้น ๆ พร้อมทั้งจะต้องคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพของตนด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า อาชีพที่แต่ละบุคคลจะเลือกเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุข ความก้าวหน้าในชีวิต และความเจริญของประเทศชาติ

ในการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลแต่ละบุคคลนั้น ควรจะให้ความสนใจและความสำคัญแก่บุคคลที่จะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกอาชีพ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะอยู่ในช่วงอายุ 15-17ปี ซึ่ง ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 97 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1953) กล่าวว่าเป็นช่วงที่นักเรียนจะพิจารณาและทดลองเลือกอาชีพแล้ว โดยจะพิจารณาเลือกอาชีพตามความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และโอกาสในการได้งานทำ ซึ่งสอดคล้องกับที่ กินซ์เบอร์ก (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 97 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1951) กล่าวว่า เด็กในช่วงอายุ 11-17 ปี จะพิจารณาเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมของตนเอง

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของไครัท์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 92-93 ; อ้างอิงมาจาก Crites. 1971) กล่าวว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ คือ ความสามารถทางสมอง ความสนใจ ตลอดทั้งสถานภาพของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับที่ ประเสริฐ ศรีวิเศษ (2530 : 137) ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับอิทธิพล 2 ประการ คือ (1)อิทธิพลภายใน ได้แก่ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ บุคลิกภาพ ความถนัด และความต้องการส่วนตน และ (2) จากอิทธิพลภายนอก ได้แก่ ครอบครัว สภาพแวดล้อมทางสังคม และเพื่อน

ในปี พ.ศ.2512 วารุณี อัสธีรวัฒน์ (2512 : 133) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนในระดับต่าง ๆ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีความสามารถในการศึกษาเล่าเรียนแตกต่างกันจะเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวหรือรายได้ของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน และจากการศึกษาของสตรอง (Strong. 1954) พบว่า ความสนใจในอาชีพมีความสัมพันธ์สูงมากกับการเลือกอาชีพของบุคคล

จากเอกสารต่าง ๆดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพนั้น จำแนกเป็น (1)ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ ความสามารถในการเรียน ความสนใจ และค่านิยมของนักเรียน และ(2)ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รวมทั้งความมุ่งหวังของครอบครัว

ผู้วิจัยเป็นครูแนะแนวในจังหวัดชลบุรี มีความประสงค์จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี สำหรับเหตุผลที่เลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี เพราะจังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และสังคมค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะ 3-4ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ.2529-2533) ได้รับการพัฒนาตามโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีนักลงทุนต่างชาติมาลงทุนทางด้าน

อุตสาหกรรมมาก และบริเวณแหลมฉบังได้รับการพัฒนาให้เป็นท่าเรือพาณิชย์ เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เป็นเมืองท่องเที่ยว อีกทั้งในระยะเวลาอีก 3 ปีข้างหน้า ความต้องการแรงงานจะเพิ่มมากขึ้นใน 3 ด้าน คือ (สำนักงานแรงงานจังหวัดชลบุรี. 2533 : 2-5)

1. ด้านเกษตรกรรม ต้องการบุคคลที่มีความรู้ทางด้านการปรับปรุงพันธุ์ การเพาะเลี้ยงสัตว์ การประมง ป่าไม้ เกษตรกรรมโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การแปรผลผลิตทางการเกษตรเป็นผลผลิตทางอุตสาหกรรม

2. ด้านอุตสาหกรรม คหกรรมศาสตร์ ศิลปหัตถกรรม ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมระดับต้น เช่น การผลิตสินค้าแปรรูปต่าง ๆ สาขาช่างประดับอัญมณี ปิโตรเคมี อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ วิศวกรรมเคมีอุตสาหกรรม เทคโนโลยี-พลาสติก เทคนิคอุตสาหกรรมเกษตร เครื่องปรับอากาศ การผลิตเครื่องจักร ช่างในสาขาต่าง ๆ พนักงานฝ่ายผลิต เป็นต้น

3. ด้านการบริการ มีความต้องการผู้ทำงานระดับกลาง และระดับสูงทางด้านการติดต่อสื่อสาร การจัดการการเดินทาง การขนส่ง ธุรกิจโรงแรม ภัตตาคาร ธุรกิจธนาคาร และการประกันภัย จะเพิ่มขึ้น

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชลบุรี ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชากรในจังหวัดชลบุรี ในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษา โครงการต่าง ๆที่จะพัฒนาขึ้นทำให้การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของประชากรเปลี่ยนแปลงไป

การจัดบริการแนะแนวอาชีพให้แก่นักเรียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจ และรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถวางแผนชีวิตให้สอดคล้องกับตนเองได้ แต่การที่จะให้บริการแนะแนวอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรจะต้องสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนก่อน เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณาหาแนวทางช่วยเหลือให้คำปรึกษา รวมทั้งปรับปรุงการจัดบริการแนะแนว

อาชีพให้สามารถสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดชลบุรีต่อไป ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

3. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักเรียน ซึ่งได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ ค่านิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

2. ปัจจัยด้านครอบครัวของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ความมุ่งหวังของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

3. ปัจจัยด้านส่วนตัวและปัจจัยด้านครอบครัวสามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในการวางแผนการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ประชากร เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2534 จำนวนนักเรียน 7,839 คน เป็นนักเรียนชาย 4,002 คน และนักเรียนหญิง 3,837 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2534 จำนวนนักเรียน 585 คน เป็นนักเรียนชาย 289 คน และนักเรียนหญิง 296 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) จากประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ

(1) ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ และค่านิยมในอาชีพของนักเรียน

(2) ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ความมุ่งหวังของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

3.2 ตัวแปรตาม คือ การเลือกอาชีพ

<u>นิยามศัพท์เฉพาะ</u>

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ หมายถึง ตัวแปรหรือสิ่งที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว และด้านครอบครัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ และค่านิยมในอาชีพของนักเรียน

1.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนซึ่งพิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ย 4 ภาคเรียน (ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2532และ2533) โดยถือเกณฑ์ดังนี้

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.40-2.99

(3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.40 ลงมา

1.1.2 ความสนใจในอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกชอบของนักเรียนที่จะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แบ่งความสนใจในอาชีพเป็น 15 กลุ่ม คือ

(1) บริการทางสังคม

(2) บริการงานเสมียน

(3) บริการสุขภาพ

(4) เกษตรกรรม

(5) บริการลูกค้า

(6) วิจิตรศิลป์

(7) คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

(8) ธุรกิจก่อสร้าง

(9) บริการการศึกษา

(10) บริการด้านกฎหมาย

(11) การขนส่ง

(12) การขาย

(13) การจัดการ

(14) งานช่าง

(15) การจัดการเครื่องจักร

1.1.3 ค่านิยมในอาชีพ หมายถึง สิ่งที่นักเรียนเชื่อว่ามีความสำคัญในการเลือกอาชีพของเขา สิ่งต่าง ๆเหล่านั้นเป็นความรู้สึกพอใจที่นักเรียนมักจะแสวงหาจากอาชีพที่เขาทำ สิ่งที่คนเรายึดถือแต่ละอย่างนี้ มีความสำคัญไม่เท่าเทียมกันเสมอไป บางอย่างอาจมีความสำคัญมากต่อคนบางคน แต่บางอย่างก็อาจจะมีความสำคัญน้อยมากต่อคนอื่น ๆ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำแนกค่านิยมในอาชีพ เป็น 17 ด้าน คือ

(1) ด้านความคิดสร้างสรรค์

(2) ด้านการบริหาร

(3) ด้านสัมฤทธิผล

(4) ด้านการทำงาน

(5) ด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง

(6) ด้านวิถีชีวิต

(7) ด้านความมั่นคง

(8) ด้านความพึงพอใจในผู้ร่วมงาน

(9) ด้านสุนทรีย์

(10) ด้านความมีเกียรติ

(11) ด้านความเป็นอิสระ

(12) ด้านการทำงานหลาย ๆด้าน

(13) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

(14) ด้านการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

(15) ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา

(16) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

(17) ด้านความต้องการทางสังคม

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ความมุ่งหวังของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

1.2.1 ความมุ่งหวังของครอบครัว หมายถึง ความปรารถนาหรือความตั้งใจของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ที่จะให้บุตรหรือเด็กในความปกครองได้เลือกอาชีพตามที่ตนต้องการ หรือให้เลือกตามความต้องการของนักเรียน

1.2.2 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง การศึกษาสูงสุดที่บิดาหรือมารดาหรือผู้ให้ความอุปการะด้านการครองชีพและด้านการเรียนแก่นักเรียนเป็นระยะเวลายาวนานและยังคงสภาพเช่นนี้อยู่ปัจจุบัน แยกเป็น 4 ระดับ

(1) ระดับอุดมศึกษา (อนุปริญญาหรือปริญญาจากวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย)

(2) ระดับมัธยมศึกษา (ม.3หรือม.ศ.3 และม.6หรือม.ศ.5)

(3) ระดับประถมศึกษา (ป.4หรือป.7)

(4) ไม่ได้รับการศึกษา

1.2.3 อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง งานที่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

(1) รับจ้าง

(2) ค้าขาย

(3) เกษตรกรรม

(4) ทำงานบริษัทเอกชน

(5) ทำงานรัฐวิสาหกิจ

(6) รับราชการ

1.2.4 รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง จำนวนเงินเฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดารวมกันหรือเป็นรายได้ของบิดาเพียงคนเดียว หรือรายได้ของมารดาเพียงคนเดียว ในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ได้ประกอบอาชีพ ส่วนในกรณีที่นักเรียนไม่มีบิดามารดาให้ถือรายได้ของผู้อุปการะ โดยแบ่งเป็น (สำนักงานแรงงานจังหวัดชลบุรี. 2533)

(1) รายได้น้อย ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,250 บาทต่อเดือน

(2) รายได้ปานกลาง ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีรายได้ระหว่าง 5,251-9,250 บาทต่อเดือน

(3) รายได้สูง ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่า 9,251 บาทต่อเดือน

2. การเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลมีความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แบ่งกลุ่มอาชีพเป็น 15 กลุ่มอาชีพ โดยแบ่งกลุ่มอาชีพให้สอดคล้องกับ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ ของ The Psychological Corporation (The Psychological Corporation's Career Interest Inventory, 1990) ดังต่อไปนี้

2.1 บริการทางสังคม (Social Science) ได้แก่ ครู-อาจารย์ นักแนะแนว นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา นักประวัติศาสตร์

2.2 บริการงานเสมียน (Clerical Services) ได้แก่ เลขานุการ เสมียนพิมพ์ดีด พนักงานเก็บเงิน พนักงานรับ-จ่ายเงิน พนักงานสำนักงาน

2.3 บริการสุขภาพ (Health Services) ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์

เภสัชกร สัตวแพทย์ นักกายภาพบำบัด พยาบาล บุรุษพยาบาล ผดุงครรภ์ เจ้าหน้าที่รังสีเทคนิค

2.4 เกษตรกรรม (Agriculture) ได้แก่ เกษตรกร ผู้ดูแลอุทยานแห่งชาติ ชาวสวน ผู้เลี้ยงปศุสัตว์ ผู้ทำงานในฟาร์ม ผู้ใช้เครื่องมือเกษตรกรรม ทำงานในไร่ ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ชาวประมง ผู้ทำงานกสิกรรม ผู้เลี้ยงสัตว์

2.5 บริการลูกค้า (Customer Services) ได้แก่ ยาม ผู้ดูแลรักษาความสะอาดอาคารบ้านเรือน ผู้ประกอบอาหาร ช่างเสริมสวย กุ๊ก เจ้าหน้าที่ตำรวจ คนผสมเครื่องดื่ม พนักงานโรงแรม พนักงานบริการบนเครื่องบิน พนักงานธนาคาร หญิงรับใช้และทำงานบ้าน พนักงานเสริฟอาหาร ประชาสัมพันธ์ ผู้บริการรับเลี้ยงเด็ก พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานซักอบรีด ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ล่าม บัสโฮสเตส มัคคุเทศก์

2.6 วิจิตรศิลป์ (Fine Arts) ได้แก่ นักเขียน ศิลปิน นักร้อง บรรณาธิการ ผู้รายงานข่าว นักดนตรี ช่างถ่ายรูป จิตรกร นักออกแบบเครื่องแต่งกาย นักเขียนป้ายโฆษณา นักจัดรายการวิทยุ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า นักแสดง นายแบบนางแบบ นักหนังสือพิมพ์ ผู้สื่อข่าว มัณฑนากร ช่างเขียนและตกแต่งเครื่องปั้นดินเผา นักออกแบบเพชรพลอย

2.7 คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (Mathematics and Science) ได้แก่ วิศวกรคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ วิศวกรไฟฟ้า วิศวกรเครื่องกล วิศวกรเคมีอุตสาหกรรม ผู้จัดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกลั่นน้ำมัน ผู้ปฏิบัติงานในกรรมวิธีทางเคมี นักวิเคราะห์ระบบงาน

2.8 ธุรกิจก่อสร้าง (Building Trades) ได้แก่ ช่างไม้ ช่างทาสี ช่างก่อสร้าง ช่างประปา ช่างเชื่อมโลหะ ช่างมุงหลังคา ช่างปูน ช่างไฟฟ้าและเดินไฟฟ้า ช่างเหล็ก ช่างสุขภัณฑ์ ช่างปูกระเบื้อง ช่างกระจก ช่างทำพื้นหินขัด ช่างวางท่อปรับท่อ

2.9 บริการการศึกษา (Educational Services) ได้แก่ ครู

อนุบาล ครูประถมศึกษา ครูมัธยมศึกษา บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา ครูสอนในสถาบันการศึกษาพิเศษ

2.10 บริการด้านกฎหมาย (Legal Services) ได้แก่ ผู้พิพากษา นักกฎหมาย ทนายความ อัยการ

2.11 การขนส่ง (Transportation) ได้แก่ นักบิน พนักงานขับรถจักรและขับขี่ยานยนต์ คนขับรถพยาบาล คนขับรถบรรทุก นายสถานี พนักงานรถไฟ ลูกเรือ คนงานประจำเรือ พนักงานโทรศัพท์และโทรเลข

2.12 การขาย (Sales) ได้แก่ พนักงานขาย ตัวแทนขายที่ดินและโรงเรือน ผู้ขายอาหาร ผู้จำหน่ายเครื่องอุปโภคบริโภค นายหน้าเงินกู้ พนักงานบริษัทประกันภัย-ประกันชีวิต ผู้เดินทางไปขายสินค้า

2.13 การจัดการ (Management) ได้แก่ ผู้บริหารโรงแรม ผู้จัดการ ผู้วางแผนการผลิต นายธนาคาร นักบัญชี

2.14 งานช่าง (Benchwork) ได้แก่ ช่างซ่อมเครื่องประดับ ช่างทำกุญแจ ช่างซ่อมวีดีโอ ช่างประกอบเครื่องมือไฟฟ้า ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ช่างซ่อมเครื่องกลยานยนต์ ช่างซ่อมนาฬิกา ช่างเครื่องปรับอากาศ ช่างซ่อมกล้อง ช่างซ่อมเรือ ช่างซ่อมและติดตั้งวางสายโทรศัพท์

2.15 การจัดการเครื่องจักร (Machine Operation) ได้แก่ ช่างพิมพ์ ช่างเลื่อย ช่างหลอม ช่างเครื่องกลต่าง ๆ ช่างเทคนิคเครื่องกลโรงงาน พนักงานฝ่ายผลิต ช่างรีดโลหะ ช่างปั่นและช่างกรอ ช่างเครื่องจักรทำงานไม้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ประสงค์จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ดังนั้นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะครอบคลุมตามหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการเลือกอาชีพ
2. ความสำคัญของการเลือกอาชีพ
3. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
   - 3.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของวิลเลียมสัน
   - 3.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบอร์ก
   - 3.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของไครัท์
4. ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ
   - 4.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบอร์ก
   - 4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของซูเปอร์
5. การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ
   - 5.1 การวิจัยในต่างประเทศ
   - 5.2 การวิจัยในประเทศ

1. ความหมายของการเลือกอาชีพ

สำหรับความหมายของการเลือกอาชีพนั้น มีผู้ให้ความหมายของการเลือกอาชีพไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

ซูเปอร์และโอเวอร์สตรีท (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 111 ; อ้างอิงมาจาก Super and Overstreet. 1960) กล่าวไว้ว่า ในการเลือกอาชีพ บุคคลจะเลือกอาชีพโดยคำนึงถึง ความสนใจ ความสามารถ และบุคลิกภาพ

ในปี 1965 ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 90 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1965) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องและในกระบวนการเลือกอาชีพนั้น บุคคลจะเลือกโดยห่างไกลจากความเป็นจริงในช่วงอายุต้นและระดับความเป็นจริงจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น

สำหรับในประเทศไทยนั้น มีผู้ให้ความหมายของการเลือกอาชีพไว้ ดังนี้

ผกา บุญเรือง (2520 : 15) ให้ความหมายของการเลือกอาชีพว่า หมายถึง พฤติกรรมของความคิดในเรื่องเป้าหมายในด้านอาชีพ ความมุ่งหวังของผลที่จะได้รับและความพึงพอใจในการเลือก

สำหรับ อรอนงค์ แจ่มผล (2525 : 10) กล่าวว่า การเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น ผู้ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างแท้จริง ได้แก่ บุคคลที่เลือกอาชีพโดยพิจารณาจากความเข้าใจในงาน โอกาสในการทำงานและโอกาสในการศึกษา รวมทั้ง องค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจและค่านิยมของบุคคล

จากความหมายของ การเลือกอาชีพ ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ๆได้ว่า การเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจในการที่จะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง โดยคำนึงถึง ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด บุคลิกภาพ และค่านิยม

2. ความสำคัญของการเลือกอาชีพ

การเลือกอาชีพ เป็นเรื่องของการตัดสินใจที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งในชีวิต เพราะมีผลสะท้อนถึงความสุขของตน ครอบครัว ส่วนรวมและเกี่ยวข้องกับความเจริญของประเทศชาติ

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจึงเป็นการเริ่มต้นที่จะวางแนวทางในด้านการเลือกอาชีพและแนวทางในการดำเนินชีวิต ดังนั้น นักการศึกษาจึงได้ให้ความสำคัญ ความสนใจ เพราะการวางรากฐาน การวางแนวทางที่ถูกต้องในระดับนี้จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ (ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์. 2521 : 170)

ก่อ สวัสดิพานิช (2513 : 1) มีความเห็นว่า การมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้สามารถออกไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับสูงได้ต่อไป จึงถือได้ว่ามีความสำคัญต่อแนวทางชีวิตของบุคคลเป็นอย่างมาก ปัญหาที่สำคัญที่เด็กประสบ เช่น ปัญหาการเลือกอาชีพ และการเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ประสาร เมืองหมุด (2511 : 55) ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2509 จำนวน 354 คน พบว่า นักเรียนประสบปัญหาการเลือกอาชีพ ทางด้านความรู้เกี่ยวกับข้อสนเทศทางอาชีพ ความถนัด ความสนใจ การตัดสินใจ การเงิน สุขภาพร่างกาย และด้านผู้ปกครอง

ในปี 2505 สุดใจ เหล่าสุนทร (2505 : 1) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม เพราะจะต้องเลือกอาชีพเสียก่อนว่าตนต้องการจะประกอบอาชีพใด ส่วนจะเป็นอาชีพต่ำกว่าระดับชั้นมหาวิทยาลัยหรืออาชีพชั้นสูงในระดับมหาวิทยาลัยก็ตามจะต้องมีการตกลงใจเสียแต่เนิ่น ๆเพื่อจะได้เรียนวิชาต่าง ๆเป็นการเตรียมตัวสำหรับอาชีพนั้น และ

การตัดสินใจของนักเรียนนั้นไม่ควรจะตัดสินใจอย่างรวดเร็วหรือตามผู้อื่นเพราะจะทำให้เกิดผิดพลาดได้

วชิรญา บัวศรี (2519 : 13) กล่าวว่า ก่อนที่จะตัดสินใจว่าตนเหมาะสมกับงานประเภทใดนั้น ควรจะได้พิจารณาถึงปัจจัยสำคัญ ๆ เกี่ยวกับตัวเอง คือ มีความสนใจชอบทำอะไรเป็นพิเศษ มีความสามารถทางด้านใด แค่ไหน ทั้งทางด้านสติปัญญา สุขภาพร่างกาย มีค่านิยมในการทำงานและดำรงชีวิตอย่างไร ส่วนความสำเร็จในการทำงานนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องหมั่นสำรวจ และพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับการทำงานอยู่เสมอ

ส่วน คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2519 : 5) กล่าวว่า รากฐานสำคัญที่จะช่วยให้เด็กตัดสินใจได้อย่างฉลาดนั้น คือ การเรียนรู้ข้อมูล รายละเอียดและข้อเท็จจริงต่าง ๆที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอาชีพอย่างลึกซึ้ง และที่สำคัญที่สุด ข้อมูลที่ได้จะต้องมีความเที่ยงตรง ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ฮอพพอค (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2519 : 3-6 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock. 1976) กล่าวว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่สนองความต้องการของตนเองให้มากที่สุดและดีที่สุดทั้งในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้การเลือกอาชีพ ควรจะคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ลักษณะนิสัย และจุดเด่นจุดด้อยของตนเองประกอบกับกับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ

ในปี 2523 วัชรี ทรัพย์มี (2523 : 4) กล่าวว่า การเลือกทางชีวิตและอาชีพที่เหมาะสมย่อมทำให้บุคคลมีความพึงพอใจและเป็นสุขกับชีวิตการทำงานในอนาคตของเขาและเนื่องจากการที่จะเลือกอาชีพได้นั้นจะต้องมีความสามารถในการใช้วิจารณญาณตัดสินใจ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่จะทำได้ในระยะเวลาอันสั้น และยังกล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความสนใจ สัมฤทธิผลในการเรียน ครอบครัว สถานะเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

นอกจากนี้ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527 : 25) กล่าวว่า อาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง การประกอบอาชีพจะทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนมีค่า สามารถพึ่งตนเองได้และทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ เพเรดีส (ประสาร เมืองหมุด. 2511 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Paradis. 1965) แสดงความคิดเห็นในเรื่อง การเลือกอาชีพว่า การรู้จักเลือกอาชีพที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอีกด้วย

สำหรับ กินซ์เบอร์ก (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2521 : 76 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1951) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมี 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริง หมายถึง การตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมในขณะนั้นว่าสังคมต้องการอาชีพอะไร ก็ควรเลือกอาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ

2. องค์ประกอบทางด้านการศึกษา หมายถึง คุณภาพและปริมาณทางการศึกษา ย่อมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

3. องค์ประกอบทางด้านค่านิยม ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่น นิยมเลือกอาชีพที่สังคมยกย่อง มีรายได้สูง เป็นต้น

ศิริรัตน์ อัชชะ (2517 : 6-12) กล่าวว่า ผู้ปกครองหรือบุคคลในครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเด็กประการหนึ่ง ผู้ปกครองอาจมีความถนัดหรือความต้องการด้านใดด้านหนึ่ง และต้องการให้บุตรหลานเจริญรอยตามเหมือนกับความเชื่อดั้งเดิมที่ว่า "ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น"

ศุภวดี บุญญวงศ์ (2528 : 20-22) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเปรียบเสมือนการเลือกคู่ครอง บางคนได้รับความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งเหมือนกับผู้ที่ได้รับความสำเร็จในชีวิตครอบครัว มีความมั่นคงอยู่ดีมีสุข บางคนก็ล้มเหลวในอาชีพหรือ

ไม่มีอาชีพเพราะขาดความสามารถหรืออุปนิสัยไม่เอื้ออำนวย การเข้าสู่อาชีพก็เช่นกันกับการเข้าสู่ชีวิตครอบครัว กล่าวคือ เป็นการเลือกตามความพอใจของตนหรือผู้ใหญ่เลือกให้ มีอาชีพโดยเหตุการณ์นำไป มีอาชีพด้วยการศึกษาเล่าเรียน และมีอาชีพเพราะมีความใกล้ชิดกับอาชีพนั้น ๆ รวมทั้งกล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพโดยทั่ว ๆไปดังต่อไปนี้

1. การเลือกอาชีพตามความรู้สึกชอบและสนใจ ย่อมจะได้รับความสำเร็จด้านอาชีพสูงกว่าการประกอบอาชีพโดยไม่ชอบ ไม่มีความถนัด

2. การเลือกอาชีพโดยการทดลองปฏิบัติมีโอกาสที่จะช่วยให้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพได้ดีขึ้น

3. การเลือกอาชีพตามวัยและวุฒิภาวะ บุคคลมีความสนใจในอาชีพต่างกันตามวัยและวุฒิภาวะ

4. การเลือกอาชีพตามกลุ่มอาชีพ บุคคลจะต้องสำรวจตนเองให้ชัดว่าตนจะงอกงามในกลุ่มอาชีพของสิ่งแวดล้อมแบบใด แล้วจึงเลือกหรือสร้างงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในกลุ่มอาชีพนั้น ๆให้เกิดผลและมีความก้าวหน้าต่อไป

5. การเลือกอาชีพตามพื้นฐานครอบครัวและสังคมแวดล้อม การตัดสินใจของบุคคลมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับพื้นฐานครอบครัวและสังคมแวดล้อมของบุคคลเป็นอย่างมากอีกด้วย เช่น ระดับเศรษฐกิจของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครอง

จะเห็นได้ว่า การเลือกอาชีพนั้นมีความสำคัญและเป็นเรื่องที่ไม่สามารถจะตัดสินใจได้ง่าย แต่ต้องศึกษาตนเองในด้านความต้องการ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม และคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ รวมทั้งจะต้องศึกษาความต้องการของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ศึกษาความต้องการของสังคมประเทศชาติและสภาวะการมีงานทำ นอกจากนี้ ในกรณีที่ประสงค์จะศึกษาต่อการเลือกสถาบันการศึกษาต่อ ควรจะเป็นผลที่สืบเนื่องมาหลังจากที่ได้ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจมาแล้ว

3. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

เนื่องด้วยทฤษฎีการเลือกอาชีพมีหลายทฤษฎี สำหรับทฤษฎีการเลือกอาชีพที่กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ได้แก่ ทฤษฎีต่อไปนี้

3.1 ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของวิลเลียมสัน

(Williamson's Traits and Factors Theory) วิลเลียมสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66-67 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937) เป็นผู้นำแนวคิดในการให้คำปรึกษา โดยเน้นลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ดังนั้นวิลเลียมสันจึงตั้งชื่อทฤษฎีการเลือกอาชีพของเขาว่า "ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ" ซึ่งมีความเชื่อว่า "อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูก แต่ต้องใช้ความคิดในการพินิจพิเคราะห์อย่างดี" และทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดของจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคลและจิตวิทยาประยุกต์ ที่กล่าวว่าแต่ละบุคคลประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด เชาว์ปัญญา ความสนใจ ค่านิยม ความต้องการ และบุคลิกภาพ สำหรับการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลนั้น แต่ละบุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาลักษณะของตนเอง พร้อมทั้งจะพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่จะใช้เตรียมตัวประกอบอาชีพ

สำหรับ "หลักการเลือกอาชีพ" ของทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพนี้ สอดคล้องกับหลักการเลือกอาชีพของพาร์สันซึ่งประกอบด้วยหลัก 3 ประการคือ ประการแรกคือ การวิเคราะห์ตนเองในด้านความสามารถความสนใจ ประการที่สองคือ การวิเคราะห์อาชีพโดยบุคคลจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ และประการที่สาม คือ การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นอกจากนี้ วิลเลียมสันยังเห็นว่า แต่ละบุคคลต่างประกอบด้วยแบบแผน

ของความสามารถหรือศักยภาพหรือลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลจะสัมพันธ์กับงานเฉพาะอย่างที่บุคคลนั้นต้องการ นอกจากนี้ บุคคลแต่ละคนต่างต้องการจะรู้จักลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพของตนเอง เพื่อจะได้ใช้ลักษณะและองค์ประกอบดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพ เป็นทฤษฎีการเลือกอาชีพที่มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. บุคคลแต่ละคนที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถสังเกต วัด และจัดจำแนกได้

2. อาชีพแต่ละอาชีพ ต้องการผู้ประกอบการที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป

3. การแนะแนวอาชีพ ควรเป็นกระบวนการที่จัดวางตัวบุคคลและงานให้เข้าค่กันหรือสอดคล้องกันอย่างเหมาะสม

ครั้นในปี ค.ศ. 1963 แคทซ์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 68 ; อ้างอิงมาจาก Katz. 1963) ศึกษาและสรุปหลักการที่สำคัญของการเลือกอาชีพไว้ว่า บุคคลแต่ละคนจะเหมาะกับอาชีพเพียงหนึ่งหรือสองหรือสามประเภทเท่านั้น ไม่ได้เหมาะกับทุกอาชีพ การเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาทางการศึกษาและบุคคลแต่ละคนควรจะได้วางโครงการในการเลือกอาชีพ เพราะเป้าหมายของโครงการเลือกอาชีพนั้นช่วยให้บุคคลนั้นได้เลือกอาชีพอย่างเหมาะสมกับตนเอง ตลอดทั้งประสบความก้าวหน้าในอาชีพที่ได้เลือกแล้วนั้น และถ้าบุคคลไม่ได้รับการช่วยเหลือแนะแนว บุคคลนั้นอาจจะสามารถเลือกอาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมได้ แต่อาจจะเสียเวลามากและมีโอกาสเลือกผิดพลาดได้

3.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอพพอค (Hoppock's Composite Theory) ฮอพพอค (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 87-88 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock. 1967) กล่าวถึงความต้องการของบุคคล และความสำคัญของข้อ

สนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพ และพัฒนาอาชีพ และกล่าวถึงหลักการที่สำคัญในการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

1. บุคคลจะเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และความต้องการประการหนึ่งคือ ความต้องการที่จะปฏิบัติตามค่านิยมของตนเอง

2. อาชีพที่บุคคลเลือก มักจะเป็นอาชีพที่บุคคลเชื่อว่าจะสนองความต้องการส่วนใหญ่ของบุคคลนั้นได้ดีที่สุด

3. บุคคลอาจจะรับรู้ความต้องการของตนอย่างชัดเจนถูกต้องหรืออาจจะรับรู้อย่างเลือนลางว่า มีบางสิ่งบางอย่างที่ดึงดูดความสนใจ แต่ไม่ว่าบุคคลจะรับรู้ความต้องการของตนเองได้ชัดเจนหรือไม่เพียงใด ความต้องการดังกล่าวก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4. พัฒนาการทางอาชีพเริ่มเกิดขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักเป็นครั้งแรกว่าอาชีพสามารถช่วยสนองความต้องการของตนได้

5. พัฒนาการทางอาชีพจะดำเนินก้าวหน้าไป และอาชีพที่เลือกจะดีขึ้น ถ้าบุคคลสามารถคาดคะเนอาชีพที่จะเลือกว่า จะสนองความต้องการของตนเองได้ดีเพียงใดและความสามารถในการคาดคะเนนั้น จะขึ้นกับความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และความสามารถที่จะพินิจพิเคราะห์ได้กระจ่างชัด

6. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม และฐานะทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการเลือกอาชีพ เพราะช่วยให้บุคคลได้ตระหนักถึงความต้องการของตนเอง และช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่า อาชีพที่เขาจะเลือกนั้น จะสนองความต้องการของเขาได้มากน้อยเพียงใด

7. ข้อสนเทศทางอาชีพ จะมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพต่าง ๆที่อาจจะสนองความต้องการของตน และช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะแนได้ว่า อาชีพใดจะสนองความต้องการของตนได้ดีกว่าอาชีพอื่น ๆ

8. ความพึงพอใจในงานหรืออาชีพ จะขึ้นกับงานที่บุคคลได้ทำนั้น

180433

สนองความต้องการตามที่บุคคลนั้นคาดหวังมากน้อยเพียงใด และระดับความพึงพอใจจะพิจารณาได้จาก อัตราส่วนของความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง และความต้องการที่คาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนอง

9. ความพึงพอใจเป็นผลจากงานซึ่งสนองความต้องการของบุคคลในปัจจุบัน หรือเป็นผลจากงานซึ่งมีทีท่าว่าจะสนองความต้องการของบุคคลนั้นในอนาคต

10. การเลือกอาชีพของบุคคลหรืออาชีพที่บุคคลจะเลือก จะเปลี่ยนได้เสมอ ถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าการเปลี่ยนนั้น ๆจะสนองความต้องการของเขาได้ดีกว่า

3.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของไครัท์ (Crites) ไครัท์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 :91-94 ; อ้างอิงมาจาก Crites. 1971) เสนอแนะความคิดว่า เมื่อเกิดการเลือกอาชีพนั้น (1)บุคคลจะต้องมีอาชีพที่จะเลือกสองอาชีพหรือมากกว่านั้น ถ้าบุคคลไม่มีทางเลือกการเลือกอาชีพจะเกิดขึ้นไม่ได้ (2)แรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพ ได้แก่ ความคาดหวังของสังคมที่ว่า "ทุกคนควรทำงาน" และ(3) บุคคลจะต้องมีอิสระในการประกอบอาชีพที่เขาเลือก ถ้าเขาถูกจำกัดในการประกอบอาชีพ เขาจะไม่สามารถเลือกอาชีพได้

นอกจากนี้ ไครัท์ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานในการตั้งทฤษฎีการเลือกอาชีพ จากงานวิจัยต่าง ๆของเขาไว้ดังต่อไปนี้

การเลือกอาชีพ หมายถึง อาชีพซึ่งบุคคลกล่าวว่า "เขาจะเลือกประกอบอาชีพนั้น" และการเลือกอาชีพในทางปฏิบัติ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพนั้น เป็นการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของไครัท์ประกอบด้วย (1)การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด และแสดงให้เห็นว่า บุคคลคิดว่า เขาจะประกอบอาชีพอะไร (2)ความชอบในอาชีพ ได้แก่ การที่บุคคลมีความประสงค์หรืออยากจะประกอบอาชีพนั้น ๆ ถ้าเงื่อนไขในสภาพความเป็นจริงเปิดโอกาสให้ (3)ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ ได้แก่ การที่บุคคลมุ่งหวัง

ว่าจะประกอบอาชีพอะไร และ(4)ความสนใจในอาชีพ มีความคล้ายคลึงกับความชอบในอาชีพ แต่มีความเป็นจริงมากกว่า เพราะความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกและ/หรือประกอบอาชีพนั้น ๆ

สำหรับแนวความคิดทั้ง 4 ประการข้างต้นนี้ จะมีอิสระต่อกัน แต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

ส่วนลักษณะทั่วไปของการเลือกอาชีพที่ไครัท์กล่าวไว้มีดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นพฤติกรรมที่เป็นระบบ มิใช่พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยความบังเอิญ แต่ละบุคคลจะมีการเลือกอาชีพที่แตกต่างกัน

2. การเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรต่าง ๆ เช่น

ก. ตัวแปรสิ่งเร้า (Stimulus Variables) ได้แก่

(1) วัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ แต่ผลของวัฒนธรรมที่มีต่อการเลือกอาชีพไม่เป็นแบบแผนเดียวกัน เพราะยังไปเกี่ยวข้องกับระดับชั้นต่างๆในสังคมอีกด้วย

(2) ระดับชั้นทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ เช่น วัฒนธรรม เชาวน์ปัญญา

(3) เชื้อชาติ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

(4) พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ จะพบว่า การเลือกอาชีพระหว่างชนบทและในเมืองมีความแตกต่างกันมาก

(5) ชุมชน เพื่อน และจรรยาบรรณในกลุ่มอาชีพ ยังสรุปแน่ชัดไม่ได้ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

(6) ครอบครัว อาชีพของบิดา และการเลือกอาชีพ มีความสัมพันธ์กัน ส่วนการเลียนแบบจากบิดามารดาและความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับการเลือกอาชีพยังไม่สามารถสรุปได้

(7) โรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของประสบการณ์

ในการศึกษากับการเลือกอาชีพยังมีจำกัด แต่มีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนอาจจะเป็นตัวกลางที่สำคัญในการเลือกอาชีพ

ข. ตัวแปรตอบสนอง (Response Variables) ได้แก่

(1) ความถนัดทั่วไป ความสามารถทางสมอง ไม่เพียงแต่จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับความชอบ และความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพด้วย

(2) ความสนใจมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ และความสนใจที่วัดได้จากแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพและการเลือกอาชีพของเพศหญิงจะมีความสัมพันธ์สูงกว่าของเพศชาย

(3) บุคลิกภาพ มีหลักฐานสนับสนุนว่า อัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ ที่กล่าวถึง การเชื่อมโยงของตัวแปรทั้งสองนี้ นอกจากนี้ ก็มีงานวิจัยบางเรื่องได้ศึกษาถึง การประเมินตนเอง ประโยชน์ในการเสี่ยง ค่านิยม และเป้าหมายชีวิต ว่ามีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ แต่ยังไม่สามารถสรุปได้แน่นอนเท่ากับอัตมโนทัศน์หรืออัตมโนคติ

3. การเลือกอาชีพ บุคคลจะนิยมเลือกอาชีพเป็นสาขาอาชีพ

ไคร้ท์กล่าวถึง การวัดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ไว้ว่าเครื่องมือที่ไคร้ท์ใช้วัดการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล ได้แก่ การสัมภาษณ์ คำถามปลายเปิด และแบบสอบถาม สำหรับคำถามแบบปลายเปิดนั้นเป็นการวัดการเลือกอาชีพที่ดีที่สุด และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .70-.80

นอกจากนี้ ไคร้ท์กล่าวถึง พัฒนาการของการเลือกอาชีพ ไว้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆแต่ไม่ได้มีความต่อเนื่องกันทั้งหมด เพราะอย่างน้อย พบว่า มีความไม่ต่อเนื่องเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในช่วงอายุ 14 ปี ถึง 16 ปี ซึ่งช่วงอายุนี้ เด็กจะตัดสินใจไม่ได้และไม่สามารถ

มองเห็นความแตกต่างของทางเลือกในการเลือกอาชีพได้

2. ภายหลังอายุ 16ปี กระบวนการเลือกอาชีพจะเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือก ความชอบ ความปรารถนาหรือความมุ่งหวังและความสนใจมีการเปลี่ยนแปลง

3. มีลำดับขั้นในกระบวนการเลือกอาชีพ แต่ยังกำหนดขอบเขตไม่ได้ดีนัก บางครั้งเป็นไปได้ว่า ช่วงเพ้อฝัน (Fantasy Stage) เริ่มเมื่ออายุ 9 ปี และสิ้นสุดเมื่ออายุ 13ปี การก่อตัวของความคิดของการเลือกอาชีพและการเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงจะปรากฏขึ้นในระหว่างอายุ 18ปี และ 21ปี ในช่วงหรือระยะความเป็นจริง (Realistic Stage) ซึ่งเป็นระยะที่มีความเป็นจริงมากขึ้นในการเลือกอาชีพ

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพที่กล่าวข้างต้น กล่าวถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน เช่น ความสามารถทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ ค่านิยม ความมุ่งหวังของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครอง

4. ทฤษฎีการพัฒนาการทางอาชีพ

ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพมีหลายทฤษฎี และทฤษฎีที่จะเสนอต่อไปนี้ จะกล่าวถึงเฉพาะขั้นพัฒนาการทางอาชีพของทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบอร์กและของซูเปอร์ สำหรับขั้นพัฒนาการทางอาชีพของแต่ละทฤษฎีมีดังต่อไปนี้

4.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของกินซ์เบอร์ก (Ginzberg's Theory of Career Development) กินซ์เบอร์ก (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 97-99 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1951) ได้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพมาจากทฤษฎีการเลือกอาชีพ สำหรับขั้นพัฒนาการทางอาชีพนั้น จำแนกได้เป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ระยะของความเพ้อฝัน เป็นระยะที่เด็กมีอายุประมาณ 6-11ปี ในระยะนี้เด็กจะคิดเกี่ยวกับอาชีพในรูปของความปรารถนา เด็กไม่สามารถประมาณความสามารถหรือโอกาสหรือขอบเขตต่าง ๆของความจริงได้ เด็กจะเชื่อว่าเขาสามารถจะเป็นสิ่งที่เขาต้องการจะเป็นได้ และความคิดเพ้อฝันของเขาจะไม่คงที่จะแปรเปลี่ยนไปเรื่อย ๆโดยไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงหรือสภาพของความเป็นไปได้ตลอดทั้ง ความสามารถของตนเองโดยคิดฝันเองว่า เมื่อโตขึ้นเขาจะประกอบอาชีพอะไรก็ได้ เช่น คิดจะเป็นแพทย์ ตำรวจ ทหาร พยาบาล เป็นต้น โดยอาจจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือต่าง ๆ เป็นต้น

ระยะที่ 2 ระยะพิจารณาเลือกอาชีพโดยยังไม่ตัดสินใจแน่นอน เป็นระยะที่อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 11ปี ถึง 17ปี ในระยะนี้ เด็กจะพิจารณาเลือกอาชีพจากลักษณะของตนเอง เช่น จะนำความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมของตนมาร่วมพิจารณาเลือกอาชีพ ในบางครั้ง เด็กก็จะพิจารณาจากลักษณะอาชีพตามที่พบเห็นหรือตามที่ตนเข้าใจ แต่ยังมิได้พิจารณาองค์ประกอบหรือสถานการณ์ต่าง ๆให้ทั่วถึง ดังนั้น การเลือกอาชีพในระยะนี้จึงยังไม่แน่นอน สำหรับระยะที่ 2 นี้ จำแนกเป็นระยะย่อย ๆได้ 4 ระยะคือ

1. ระยะความสนใจ อยู่ในช่วงอายุ 11-12ปี ระยะนี้ความสนใจเป็นพื้นฐานสำคัญในการเลือกอาชีพ โดยเด็กจะไม่คำนึงถึงความสามารถที่แท้จริง เพียงแต่ตระหนักว่า ความสามารถเป็นสิ่งจำเป็นในการเลือกอาชีพด้วยเหมือนกัน

2. ระยะความสามารถ อยู่ในช่วงอายุ 13-14ปี ระยะนี้เด็กได้คำนึงถึงความสามารถในการเลือกอาชีพ โดยเด็กพิจารณาว่า นอกจากความสนใจจะมีความสำคัญแล้ว ความสามารถก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนเลือกอาชีพ แต่ความรู้เกี่ยวกับเรื่องความสามารถยังไม่สมบูรณ์ การเลือกอาชีพในระยะนี้ จึงยังไม่มีการตัดสินใจที่แน่นอน

3. ระยะค่านิยม อยู่ในช่วงอายุ 15-16ปี ระยะนี้ค่านิยมเริ่มเข้ามาสู่กระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ และในระยะนี้เด็กจะให้ความสำคัญของ

ค่านิยมเหนือกว่าความสนใจและความสามารถ

4. ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการเลือกอาชีพ อยู่ในช่วงอายุประมาณ 17ปี ระยะนี้บุคคลได้นำความสนใจ ความสามารถ และค่านิยม มาพิจารณาร่วมกันในการเลือกอาชีพ แต่องค์ประกอบหรือปัจจัยทางสภาพความเป็นจริง ยังนำมาร่วมพิจารณาด้วยน้อยมาก ในระยะนี้ มีการวางแผนการเลือกอาชีพ แต่ยังไม่ได้มีการตัดสินใจที่แน่นอน ระยะนี้ยังอยู่ในขั้นทดลองเลือก แม้ว่าบุคคลจะตระหนักว่า การตัดสินใจของเขาในระยะนี้นั้นจะมีผลต่ออนาคตของเขา

ระยะที่ 3 ระยะความเป็นจริง อยู่ในช่วงอายุ 17 ปี จนกระทั่งถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาการเลือกอาชีพตามสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาองค์ประกอบทางด้านอาชีพ และองค์ประกอบส่วนบุคคลประกอบกันเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพและจะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง สำหรับระยะความเป็นจริงนี้ จำแนกเป็น 3 ระยะย่อย ๆ คือ

1. ระยะสำรวจอาชีพ เป็นระยะที่บุคคลจะสำรวจอาชีพ และโอกาสในการเลือกอาชีพนั้น ๆว่าอาชีพใดจะเหมาะกับตนเอง โดยพยายามจะตัดสินใจเลือกให้ตรงกับความเป็นจริง

2. ระยะการรวมตัวของความคิดที่จะเลือกอาชีพ เป็นระยะที่บุคคลเริ่มตัดสินใจอย่างจริงจัง โดยมีการรอมชอมระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกอาชีพนั้น ๆ ซึ่งระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพร้อมที่จะเลือกอาชีพ ภายหลังจากที่ได้ผนึกความคิดต่าง ๆเกี่ยวกับการเลือกอาชีพไว้พอสมควรแล้ว

3. ระยะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง ระยะนี้บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง โดยพยายามที่จะกำหนดอาชีพต่าง ๆที่จะเลือกให้แคบเข้า เพื่อให้ได้อาชีพที่เฉพาะเจาะจงและเตรียมการที่จะลงมือดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจเลือก โดยการหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจ

นอกจากนี้ กินซ์เบอร์กยังให้แง่คิดว่า เนื่องจากการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ ดังนั้น จึงไม่ควรบังคับให้เด็กเลือกอาชีพเร็วเกินไป ควรจะพิจารณาลำดับขั้นของระยะการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก พร้อมทั้งพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆอย่างละเอียดถี่ถ้วน

4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของซูเปอร์ (Super's Theory of Career Development) ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 104-107 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1957) กล่าวถึง ขั้นพัฒนาการทางอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเจริญเติบโต อยู่ในช่วงตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 14 ปี เป็นขั้นของการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองหรืออัตมโนทัศน์ โดยเริ่มพัฒนาจากการถือตนตามแบบบุคคลสำคัญในครอบครัวหรือในโรงเรียน ในช่วงแรกของขั้นการเจริญเติบโตนี้ เด็กจะมีความต้องการและความเพ้อฝันมาก ส่วนความสนใจและความสามารถจะมีความสำคัญมากขึ้น เมื่อเด็กได้มีส่วนร่วมในสังคมเพิ่มขึ้นและได้มีโอกาสทดสอบในสภาพความเป็นจริงมากขึ้น สำหรับขั้นการเจริญเติบโตจำแนกเป็นระยะย่อย ๆ 4 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ระยะที่เด็กยังไม่สนใจเลือกอาชีพ ระยะนี้เด็กจะมีอายุอยู่ในช่วง 3 ปีแรกของชีวิต

ระยะที่ 2 ระยะเพ้อฝัน เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 4-10 ปี เป็นระยะที่เด็กจะคิดถึงเรื่องอาชีพในลักษณะเพ้อฝัน และอาจมีการเล่นหรือการแสดงบทบาทตามความเพ้อฝัน

ระยะที่ 3 ระยะความสนใจ เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 11-12 ปี ระยะนี้เด็กจะพิจารณาอาชีพตามความสนใจของตนเอง โดยจะใช้ความชอบและความสนใจเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกอาชีพและกิจกรรมต่าง ๆ

ระยะที่ 4 ระยะความสามารถ เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 13-14 ปี ระยะนี้เด็กจะพิจารณาอาชีพโดยคำนึงถึงความสามารถของ

ตนเอง พร้อมทั้งคำนึงถึงคุณสมบัติอื่น ๆของตน และมีความต้องการอยากจะลองหรือต้องการฝึกงานเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นการสำรวจ ขั้นนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 15-24 ปี เป็นขั้นของการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพขณะอยู่ในโรงเรียน โดยสำรวจจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือจากงานอดิเรก หรือจากการทำงานพิเศษ และทดลองสวมบทบาทงานหรืออาชีพนั้น ๆในขั้นนี้เด็กจะเริ่มแสวงหาประสบการณ์จากการทำงานและจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับขั้นการสำรวจนี้ แบ่งเป็นระยะย่อย ๆ 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ระยะเริ่มพิจารณาและทดลองเลือกอาชีพ แต่ยังไม่ตัดสินใจแน่นอน อยู่ในช่วงอายุ 15-17 ปี โดยบุคคลจะพิจารณาอาชีพตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม และโอกาสในการได้งานทำ สำหรับในระยะนี้นั้น จะมีการลองเลือกลองปฏิบัติ อภิปรายการทำงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และประสบการณ์อื่น ๆ

ระยะที่ 2 ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของพัฒนาการด้านอาชีพ หรือระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการเลือกอาชีพ อยู่ในระหว่างอายุ 18-21 ปี ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงมากขึ้น โดยจะพิจารณาจากลักษณะของตนเอง ลักษณะของงานอาชีพ และโอกาสที่จะได้งานทำ นอกจากนี้ ยังเป็นระยะที่บุคคลเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงาน โดยพยายามหาประสบการณ์จากการฝึกงานหรือพยายามศึกษาวิชาพื้นฐานในการจะประกอบอาชีพนั้น ๆเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการทำงาน

ระยะที่ 3 ระยะทดลองปฏิบัติงาน อยู่ในช่วงอายุ 22-24 ปี เป็นระยะที่บุคคลได้ตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว และเริ่มทดลองปฏิบัติงานหรือทำงานในอาชีพที่เลือกนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างหลักฐาน เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มประกอบอาชีพที่ถาวร อยู่ในช่วงอายุ 25-44 ปี เป็นขั้นที่บุคคลได้ค้นพบงานที่เหมาะสม มีความตั้งใจและ

ความพยายามในการทำงาน เพื่อจะได้ยึดเป็นอาชีพที่ถาวร แต่ในระยะต้น ๆของขั้นสร้างหลักฐานนี้ อาจมีการทดลองงานและเปลี่ยนงานอยู่บ้าง แต่บางคนก็อาจจะไม่มีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงาน สำหรับขั้นสร้างหลักฐานนี้ แบ่งเป็นระยะย่อย 2 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ระยะทดลองปฏิบัติงาน อยู่ในช่วงอายุ 25-30 ปี ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้ว แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงงาน หากว่าบุคคลนั้นไม่พึงพอใจในงาน แต่หากงานนั้นไม่เหมาะสม ซึ่งก็อาจจะมีการเปลี่ยนงานอีกราวหนึ่งหรือสองครั้ง จึงจะพบงานที่ยึดเป็นอาชีพถาวร แต่สำหรับบางคนอาจไม่มีระยะนี้ คือ เขาจะประกอบอาชีพที่ถาวรเลย ไม่มีการเปลี่ยนงาน

ระยะที่ 2 ระยะการสร้างความมั่นคงในอาชีพ อยู่ในช่วงอายุ 31-44 ปี ระยะนี้บุคคลจะเริ่มทำงานตามแผนอาชีพที่กระจ่างชัด เพื่อสร้างงานให้มีความมั่นคง และพัฒนางานให้ก้าวหน้า

ขั้นที่ 4 ขั้นการคงไว้ซึ่งความมั่นคงในอาชีพหรือขั้นของชีวิตที่มั่นคง อยู่ช่วงอายุ 45-64 ปี เป็นขั้นที่บุคคลมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ โดยจะดำเนินการประกอบอาชีพที่เลือกแล้ว และสร้างความก้าวหน้า และความมั่นคงในการประกอบอาชีพนั้น

ขั้นที่ 5 ขั้นความเสื่อมถอย เป็นขั้นที่บุคคลมีอายุ 65 ปีขึ้นไป ในขั้นนี้บุคคลจะเริ่มลดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ เริ่มมีความเสื่อมถอยทั้งพลังปัญญาและพลังทางร่างกาย มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมของงาน และหยุดงานนั้นไปในที่สุด หรืออาจจะมีกิจกรรมอื่น หรืองานครึ่งเวลา หรืองานอดิเรก ทดแทนงานของอาชีพเดิม สำหรับขั้นความเสื่อมถอยนี้ จำแนกเป็นระยะย่อย ๆ 2 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ระยะลดการทำงานลง อยู่ในช่วง 65-70 ปีเป็นช่วงที่บุคคลเริ่มลดประสิทธิภาพการทำงานในอาชีพของตน การทำงานของบุคคลในช่วงนี้จะช้าลง บางคนมีการเปลี่ยนหน้าที่การงาน ลักษณะงานหรืออาจจะทำงานเป็นบางเวลา

ระยะที่ 2 ระยะเลิกประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง คือ ตั้งแต่อายุ 71 ปีขึ้นไป เป็นช่วงของการพักผ่อน หยุดประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง แต่บางคนอาจจะทำงานไปเรื่อย ๆจนสิ้นอายุขัย

จากขั้นพัฒนาการทางอาชีพของทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า ในช่วงอายุ 14-17 ปี เป็นช่วงที่เด็กมีการพิจารณาเลือกอาชีพ โดยเด็กจะพิจารณาเลือกอาชีพจากลักษณะของตนเอง เช่น จะนำความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมมาร่วมพิจารณาเลือกอาชีพ มีการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพขณะอยู่ในโรงเรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม เริ่มแสวงหาประสบการณ์จากการทำงาน

5. การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

5.1 การวิจัยในต่างประเทศ

สตรอง (Strong. 1954) ศึกษาความสนใจในอาชีพของเพศชายและเพศหญิง ปี ค.ศ.1943 พบว่า ความแตกต่างในการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับความสนใจในอาชีพของตนเองเป็นส่วนใหญ่ เพศหญิงและเพศชายมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น เพศชายสนใจอาชีพที่เกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ ทหาร การเมืองและอาชีพที่มีลักษณะโลดโผนตื่นเต้น ส่วนเพศหญิงนั้นจะสนใจในงานศิลปะดนตรี กิจกรรมทางวรรณคดี บัญชี ครู และงานด้านสังคมสงเคราะห์ สิ่งที่เพศชายและเพศหญิงมีความสนใจพอ ๆกันคือ ดนตรี บัญชี

การิสัน (Garrison. 1956 : 415-423) ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น

1. องค์ประกอบทางด้านบุคคล ได้แก่ บิดามารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อนตลอดจนผู้ที่เด็กรู้จัก

2. องค์ประกอบทางด้านส่วนตัวนักเรียน เช่น เพศ สติปัญญา ค่านิยม ความสนใจ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อนในวัยเดียวกัน และทัศนคติของเด็กที่มีต่ออาชีพนั้น ๆ

3. องค์ประกอบทางสังคม เช่น ความต้องการของสังคม เพราะความต้องการทางสังคมส่งผลถึงโอกาสที่จะได้งานทำ และความก้าวหน้าในการทำงาน

เพอร์โรน (Perrone. 1965 : 254-257) ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมและการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนต่างมีความเห็นตรงกันว่า ค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญที่สุด คือ การมีรายได้สูง มีความมั่นคงถาวรในอาชีพนั้น ๆ ส่วนค่านิยมที่ไม่สำคัญ ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่น การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ การทำงานโดยอิสระ ความเห็นเหล่านี้ ทั้งบิดามารดาและตัวเด็กต่างก็มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

คุก (Cook. 1967: 799) ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของเด็กผู้ชาย พบว่า การเลือกอาชีพจะมีความสัมพันธ์กันอย่างมีระบบกับพื้นฐานเศรษฐกิจ สังคม ระดับความปรารถนาทางอาชีพ สติปัญญาและความสนใจในอาชีพ ส่วนสถานภาพการสมรสของบิดามารดา และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โคลาโซ (Collazo. 1967 : 1534A-1535A) ศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนอาชีพของเด็กหนุ่มสาว พบว่า นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง บิดาประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการ มักจะเลือกอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการ ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบทบิดาเป็นชาวนาหรือทำงานหนักจะเลือกอาชีพในระดับต่ำหรืออาชีพที่ทำงานหนักเป็นส่วนมาก

ดอบบิ้นส์ (Dobbins. 1969 : 2958A-2959A) ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย พบว่า บิดามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ ส่วนมารดามีอิทธิพลมากกว่าในการเลือกศึกษาต่อ ส่วนเพื่อน ๆจะมีอิทธิพลรองลงไป การเลือกอาชีพของนักเรียนจะขึ้นอยู่กับ

ความสนใจ ความพอใจ ค่าจ้าง และลักษณะงานเป็นสำคัญ

เอดดี้ (Eaddy. 1969 : 2958A-2959A) ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรมในรัฐหลุยส์เซียน่า พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลจากมากที่สุดต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน คือ บิดามารดา รองลงมา คือ เพื่อน บุคคลในอาชีพที่เขาเลือก ญาติ บุคคลภายในโรงเรียน และพระ นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แบลคเบอร์น (Blackburn. 1975 : 4152A) ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังและความปรารถนาในการศึกษาและอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีสุดท้าย พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพอยู่ในระดับสูง จะมีความคาดหวังและความปรารถนาในอาชีพสูงกว่านักเรียนที่บิดาและมารดามีอาชีพอยู่ในระดับต่ำ นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงจะมีความคาดหวังและความปรารถนาในอาชีพสูงด้วย นักเรียนที่บิดามารดามีสถานะทางด้านเศรษฐกิจสูงจะมีความคาดหวังและความปรารถนาในอาชีพสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดามีสถานะทางเศรษฐกิจต่ำ นักเรียนที่มีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงจะมีความคาดหวังและความปรารถนาในอาชีพในระดับสูง

5.2 การวิจัยในประเทศ

บุญถึง แน่นหนา (2500 : ไม่มีเลขหน้า) ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกอาชีพกับโอกาสทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางกลุ่มในจังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สนใจอาชีพข้าราชการ ธุรกิจ ตำรวจ ทหาร แม้ว่าอาชีพดังกล่าวจะได้รับเงินเดือนไม่สูงนักก็ตาม แต่เป็นอาชีพที่มีเกียรติสูงในประเทศไทย นักเรียนหญิงสนใจอาชีพชั้นสูง โดยเฉพาะพยาบาล ครู ซึ่งมีมากกว่าอาชีพอื่น มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยที่เลือกอาชีพแพทย์และวิศวกร

สุดใจ เหล่าสุนทร (2505 : 64-65) ศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมและได้ให้แนวความคิดว่า สาเหตุสำคัญในการเลือกอาชีพของนักเรียน มีดังนี้

1. ความมั่นคงอันเกิดจากความสำเร็จในอาชีพนั้น
2. เกียรติยศชื่อเสียงอันเกิดจากอาชีพนั้น
3. ความนับถือที่ได้รับจากประชาชนในที่นั้น ๆ
4. เครื่องแบบหรือเครื่องแต่งกายสำหรับอาชีพนั้น ๆ
5. การเลือกอาชีพต่อจากบิดาหรือบรรพบุรุษ
6. ตัวอย่างที่ดีเด่นของชุมชนและของประเทศ

ประสาร เมืองหมุด (2509 : 87-95) สำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2509 พบว่า นักเรียนชายต้องการมีอาชีพที่ต้องเรียนต่อในมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 80.00 นักเรียนหญิงต้องการอาชีพในระดับนี้ร้อยละ 78.75 ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้นักเรียนมีอาชีพที่ต้องศึกษาในมหาวิทยาลัย คือ แพทย์ คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ อาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 82.40 อาชีพของผู้ปกครองนักเรียนมีจำนวนมากที่สุด คือรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 51.43 รองลงมา คือ อาชีพค้าขาย

สวัสดิ์ บรรเทิงสุข (2510 : 83-86) สำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา 3 แห่ง พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำและผู้ปกครองมีรายได้ต่ำนั้น มีความต้องการหรือเลือกอาชีพในระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูง และผู้ปกครองมีรายได้สูง อาชีพที่นักเรียนชายเลือกมากกว่านักเรียนหญิง คือ นักวิทยาศาสตร์ วิศวกรเครื่องยนต์ ตำรวจ สถาปนิก นักบิน ทหารบก และทหารอากาศ นอกนั้นเป็นอาชีพที่นักเรียนหญิงเลือกมากกว่านักเรียนชาย

ศิริลักษณ์ จินดากุล (2510 : 131-133) ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพระนครกับต่างจังหวัด พบว่า ความคิดเห็นของบิดามารดากับนักเรียนส่วนใหญ่ คือ 80% เกี่ยวกับการเลือกอาชีพในอนาคตสอดคล้องกัน นักเรียนชายในพระนครเลือกอาชีพวิศวกรและสถาปนิกเป็นอันดับหนึ่ง นักเรียนชายต่างจังหวัดเลือกอาชีพรับราชการเป็นอันดับหนึ่ง นักเรียนหญิงต่างจังหวัดเลือกอาชีพครูเป็นอันดับหนึ่ง ความมุ่งหวังที่จะได้รับจากการเลือกอาชีพนั้น นักเรียนมุ่งหวังที่จะสนองความสนใจของตนเอง และส่งเสริมความสามารถของตนเอง

ฉลวย กีรติรักษกุล (2512 : บทคัดย่อ) ศึกษาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า อาชีพที่นักเรียนเลือกมากตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครู วิศวกร แพทย์ พยาบาล นักบัญชี นักสังคมสงเคราะห์ เภสัชกร และเลขานุการ นักเรียนทั้งหมดให้ความสำคัญมากแก่ตัวประกอบด้านคุณประโยชน์ของอาชีพ ความสามารถในการศึกษาเล่าเรียน คุณค่าทางเศรษฐกิจ และโอกาสก้าวหน้าในการงาน ตัวประกอบที่สำคัญ รองลงมา คือ ความมุ่งหวังของครอบครัว คุณค่าทางสังคม และการถือตนตามอย่างในทางอาชีพตามลำดับ

ธิดารัตน์ บุญนุช (2512 : บทคัดย่อ) ศึกษาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า อาชีพที่นักเรียนเลือกมาตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แพทย์ ครู พยาบาล วิศวกร เภสัชกร นักบัญชี ตำรวจ นักการเมือง และเกษตรกร นักเรียนทั้งหมดให้ความสำคัญมากแก่ตัวประกอบทางด้านคุณประโยชน์ของอาชีพมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการเรียน โอกาสก้าวหน้าในการงาน ความมุ่งหวังของครอบครัว คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม และการถือตนตามอย่างในทางอาชีพ

วารุณี อัสธีรวัฒน์ (2512 : 133) ศึกษาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของประเทศไทย พบว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกมากตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครู แพทย์ พยาบาล วิศวกร เภสัชกร เกษตรกร นักธุรกิจ นักบัญชี สังคมสงเคราะห์ นักเรียนทั้งหมดให้ความสำคัญของตัวประกอบทั้ง 7 ตัวเท่ากัน คือ คุณประโยชน์ของอาชีพ คุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคม ความสามารถในการเรียน ความมุ่งหวังของครอบครัว โอกาสก้าวหน้าในการงาน การถือตนตามอย่างในอาชีพ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

จิตรอารี เนตรหิน (2513 : 73-75) ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2513 พบว่า นักเรียนมีค่านิยมทางอาชีพเรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความก้าวหน้า เกียรติยศชื่อเสียง ทางด้านบริการสังคม ทางด้านความเป็นผู้นำ ความเป็นอิสระ ความมั่นคงปลอดภัย รายได้และความพอใจในการทำงานกับธรรมชาติ นักเรียนสนใจอาชีพประเภทราชการ เช่น ครู แพทย์ ทหาร ตำรวจ และอาชีพราชการอื่น ๆ ส่วนนักเรียนชายมีค่านิยมทางด้านรายได้และความเป็นผู้นำสูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนหญิงมีค่านิยมทางด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้าและทางด้านบริการสังคมสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบอีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน จะมีค่านิยมทุกด้านไม่ต่างกันเลย

พรรณราย นิ่มขุนทด (2513 : 66-70) ศึกษาเกี่ยวกับความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2513 พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกันในการเลือกอาชีพ อาชีพที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุด คือ เทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างเทคนิค ช่างอุตสาหกรรม ส่วนอาชีพที่นักเรียนหญิงสนใจมากที่สุด คืออาชีพบริการ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล สถาปนิกและนักเขียน

สมพงษ์ มั่นระวัง (2513 : 121-124) ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย พบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมากกว่าครู และนักเรียนที่มีผู้ปกครองทำไร่ ทำนา ทำสวน จะเลือกสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ครู และข้าราชการอื่น ๆ นักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญพอ ๆกับผู้ปกครองที่มุ่งหวังให้นักเรียนเรียนต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ ถึงร้อยละ 94.95

ชูเพ็ญศรี วงค์พุทธา (2514 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไทยในชนบทเลือกทำงานหรือศึกษาต่อหลังจากศึกษาภาคบังคับ พบว่า ระดับการศึกษาของบิดา มีส่วนสำคัญต่อการศึกษาของบุตรอย่างมาก บิดาที่ได้รับการศึกษาสูงอัตราส่วนของบุตรที่เรียนต่อจะมากกว่าบุตรที่บิดาได้รับการศึกษาต่ำหรือไม่เคยเรียนหนังสือเลย คือ บิดาที่มีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 บุตรที่เรียนต่อมีถึงร้อยละ 72.7 ส่วนกรณีที่บิดามีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 หรือบิดาที่ไม่ได้เรียนหนังสือมาก่อน บุตรที่มีโอกาสเรียนต่อมีเพียงร้อยละ 8.3 และ 7.2 ตามลำดับ

จุฑาภรณ์ วรสุมันต์ (2515 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนสายอาชีพ บิดามารดามีรายได้ 2,000 บาท ถึง 2,500 บาท มีจำนวนมากที่สุดและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน คือ รายได้ของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และจำนวนบุตรของบิดามารดา ส่วนอาชีพของบิดามารดานั้นไม่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

นภดล คุ้มประวัติ (2517 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พบว่า ครอบครัวที่ระดับฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูง คือ ชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป ส่วนครอบครัวที่มีระดับฐานะเศรษฐกิจต่ำจะมีความต้องการให้

บุตรได้รับการศึกษาในระดับต่ำ คือ ระดับชั้นประถมศึกษา ครอบครัวที่มีอาชีพเป็นเกษตรกรส่วนใหญ่จะให้บุตรของตนได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ส่วนครอบครัวที่มีอาชีพรับราชการและอาชีพค้าขายมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ และการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ครอบครัวที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือไม่เคยได้รับการศึกษาเลย จะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาบุตรในระดับชั้นประถมศึกษา ส่วนครอบครัวที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไปส่วนใหญ่มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป

เปรื่อง จันดา (2519 : 92-93) ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในโรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคเหนือ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือกอาชีพแตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีความจำเป็นที่ไม่สามารถศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ เกษตรกรรม และค้าขาย

สมพงษ์ อาภาพันธ์ (2519 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือกอาชีพแตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกันให้เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันให้เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประมวล วิทยากร (2520 : 100-114) ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ

รัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเลือกอาชีพต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และนักเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ มีค่านิยมทางอาชีพเรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำดังนี้ คือ ด้านบริการสังคม ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ด้านความสามารถ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านรายได้ และด้านความมีระเบียบแบบแผน ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับค่านิยมในอาชีพ

อารี เพชรผุด และคนอื่น ๆ (2520 : บทคัดย่อ) ศึกษาอิทธิพลของสถาบันทางสังคมที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดู เด็กไทยพุทธและไทยมุสลิมที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เกี่ยวกับความคาดหวังในการประกอบอาชีพของลูก กลุ่มตัวอย่างทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมครึ่งต่อครึ่ง อยากให้ลูกทำอาชีพเช่นเดียวกับพ่อแม่ เพราะได้ฝึกฝนทำมาแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2520 : 74) ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาจะมีส่วนต่อการตั้งความมุ่งหวังที่จะให้ลูกของตนได้รับการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะบิดามารดาที่มีการศึกษาสูงเท่าใดก็จะมีการตั้งความมุ่งหวังที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาสูงเท่านั้น

ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทย พบว่า บิดาที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ ช่างและบริการที่อาศัยในเขตเมืองจะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปเช่นเดียวกับบิดาที่อยู่ในเขต

ชนบทในกลุ่มอาชีพเดียวกัน และบิดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเขตเมืองจะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมากที่สุด ส่วนบิดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเขตชนบทจะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนระดับประถมศึกษามากที่สุด และพบว่า บิดาทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทที่ประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ ความชำนาญสูง เช่น รับราชการ จะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับที่สูงกว่าบิดาที่ประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ ความชำนาญต่ำ เช่น อาชีพเกษตรกรรม

ชุติรัตน์ วัชรจรัสกุล (2523 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ปกครองและนักเรียนมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิตยา ธรรมพันธุ์ (2523 : 84-106) ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นม.ศ.3 โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกอาชีพแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายเลือกอาชีพทหารมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพพยาบาลมากที่สุด ส่วนนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันจะเลือกอาชีพต่างกัน โดยนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาการจะเลือกหมวดงานที่ต้องใช้วิชาการมากที่สุดเช่นกัน และความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523 : 83-89) ศึกษาความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนประโยคมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและในโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย พบว่า กลุ่มของบิดาที่มีระดับรายได้ต่อเดือนสูงส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวัง

ให้บุตรหญิงและบุตรชายมีอาชีพวิชาชีพและอาชีพที่เกี่ยวข้องสูงกว่าความมุ่งหวังของบิดาที่มีระดับของรายได้ต่อเดือนต่ำ ที่มีความมุ่งหวังให้บุตรมีอาชีพรับราชการและอาชีพทำงานในสำนักงาน กลุ่มบิดาที่มีอาชีพวิชาชีพและอาชีพที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรหญิงและบุตรชายมีอาชีพวิชาชีพและอาชีพที่เกี่ยวข้องสูงกว่าความมุ่งหวังของกลุ่มบิดาที่มีอาชีพค้าขาย ให้บริการ กรรมกร รับจ้าง และยังพบอีกว่า การศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่ออาชีพของบุตร กล่าวคือ กลุ่มบิดาที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไปส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรหญิงและบุตรชายมีอาชีพวิชาชีพและอาชีพที่เกี่ยวข้องสูงกว่าความมุ่งหวังของกลุ่มบิดาที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่ออาชีพของบุตรมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่บิดาที่มีความมุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไปจะมีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรมีอาชีพวิชาชีพและอาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย

จากการวิจัยในต่างประเทศและในประเทศ จะพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลในการเลือกอาชีพของนักเรียน ประการหนึ่ง คือ ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักเรียน เช่น เพศ ความสามารถทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ และค่านิยมในอาชีพ นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยด้านครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียน คือ ความมุ่งหวังของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2534 จำนวน 27 โรง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 7,839 คน เป็นนักเรียนชาย 4,002 คน และเป็นนักเรียนหญิง 3,837 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2534 จำนวน 585 คน ซึ่งได้มาจากการประมาณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่น 95% เป็นนักเรียนชาย 289 คน เป็นนักเรียนหญิง 296 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบ่งนักเรียนที่เป็นประชากรตามอำเภอต่าง ๆ 9 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอพานทอง อำเภอพนัสนิคม อำเภอบ้านบึง อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่

2. สุ่มโรงเรียนของแต่ละอำเภอมา 1 โรง โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 9 โรง เป็นนักเรียนชาย 1,734 คน เป็นนักเรียนหญิง 1,767 คน

3. สุ่มนักเรียนของแต่ละโรงเรียน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย และกำหนดสัดส่วนประชากร : กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 6 : 1 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 585 คน

เป็นเพศชาย 289 คน และเพศหญิง 296 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
เมือง	1.ชลบุรี "สุขบท"	248	250	41	42	83
พานทอง	2.พานทอง	180	155	30	26	56
พนัสนิคม	3.พนัสพิทยาคาร	219	255	37	43	80
บ้านบึง	4.บ้านบึง"อุตสาหกรรมนุเคราะห์	222	263	37	44	81
ศรีราชา	5.ศรีราชา	288	293	48	49	97
บางละมุง	6.โพธิสัมพันธ์พิทยาคาร	284	296	47	49	96
สัตหีบ	7.สัตหีบวิทยาคม	134	125	22	21	43
บ่อทอง	8.บ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา	114	78	19	13	32
หนองใหญ่	9.หนองใหญ่ศิริวรวาทวิทยา	45	52	8	9	17
	รวม	1734	1767	289	296	585

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า</u>

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมุ่งหวังของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพ 15 กลุ่ม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพ 17 ด้าน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการเลือกอาชีพ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้นักเรียนระบุอาชีพที่นักเรียนต้องการ 1 อาชีพ แล้วนำมาจัดเข้ากลุ่มอาชีพ

วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

(1) ขั้นตอนการสร้างแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยแปล และปรับปรุงมาจาก Career Interest Inventory (The Psychological Corporation, 1990) แบบสำรวจความสนใจในอาชีพนี้จำแนกความสนใจที่มีต่ออาชีพกลุ่มต่าง ๆเป็น 15 กลุ่มอาชีพ คือ (1)บริการสังคม (2)บริการงานเสมียน (3)บริการสุขภาพ (4)เกษตรกรรม (5)บริการลูกค้า (6)วิจิตรศิลป์ (7)คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (8)ธุรกิจก่อสร้าง (9)บริการการศึกษา (10)บริการด้านกฎหมาย (11)การขนส่ง (12)การขาย (13)การจัดการ (14)งานช่าง และ(15)การจัดการเครื่องจักร มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในอาชีพ

1.2 นำแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ (Career Interest Inventory) มาแปลและปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.3 นำแบบสำรวจความสนใจในอาชีพไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยกำหนด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

1.4 นำแบบสำรวจความสนใจในอาชีพที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวถนนวิทยา อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 100 คน

1.5 นำผลที่ได้จากข้อ 1.4 มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงคุณภาพของแบบสำรวจ โดยวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วย t-test แล้วนำมาคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงโดยพิจารณาค่า t ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถาม 90 ข้อ แยกเป็น 15 กลุ่มอาชีพ กลุ่มอาชีพละ 6 ข้อ

1.6 นำแบบสำรวจที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 1.5 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .97

<u>ตัวอย่างแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ</u>

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วระบุว่านักเรียนชอบกิจกรรมที่ระบุไว้ในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความในแต่ละข้อ

ก. ถ้านักเรียนชอบกิจกรรม "ปลูกและดูแลต้นไม้" มากที่สุด ก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ชอบมากที่สุด" (ดังตัวอย่างข้อ 0)

ข. ถ้านักเรียนชอบกิจกรรม "เลี้ยงสัตว์" มาก ก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ชอบมาก" (ดังตัวอย่างข้อ 00)

ค. ถ้านักเรียนชอบกิจกรรม "ดูแลสวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น" น้อยที่สุด ก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ชอบน้อยที่สุด" (ดังตัวอย่างข้อ 000)

<u>ตัวอย่าง</u>

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
<u>กลุ่มเกษตรกรรม</u>					
(0) ปลูกและดูแลต้นไม้	✓				
(00) เลี้ยงสัตว์		✓			
(000) ดูแลสวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น					✓

เกณฑ์การให้คะแนน

ชอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
ชอบมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	คะแนน
ชอบน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ชอบน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ดังนั้นในแต่ละกลุ่มอาชีพจะมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 6-30 คะแนน

การแปลผล

1. ผู้มีความสนใจในกลุ่มอาชีพใดมาก หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนในกลุ่มอาชีพนั้น ๆตั้งแต่ 21-30 คะแนน

2. ผู้มีความสนใจในกลุ่มอาชีพใดน้อย หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนในกลุ่มอาชีพนั้น ๆต่ำกว่า 21 คะแนน

(2) ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดค่านิยมในการทำงานของซูเปอร์ (Super. 1970) และที่ผู้วิจัยสร้างเพิ่มเติม รวมทั้งหมด 17 ด้าน ในการสร้างแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในอาชีพ

2.2 นำแบบสอบถามค่านิยมในการทำงานของซูเปอร์ (Super. 1970) จำนวน 15 ด้าน มาปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และที่ผู้วิจัยสร้างเพิ่มเติมอีก 2 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านความต้องการทางสังคม

2.3 นำแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยกำหนด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2.4 นำแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวถนนวิทยา อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 100 คน

2.5 นำผลที่ได้จากข้อ 3.4 มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงคุณภาพของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วย t-test แล้วนำมา

คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง โดยพิจารณาค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือมีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถาม 34 ข้อ แบ่งเป็น 17 ด้าน ด้านละ 2 ข้อ

2.6 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 2.5 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .85

ตัวอย่างแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ ไม่มีข้อความใดถูกหรือผิด ให้นักเรียนระบุความสำคัญของข้อความนั้น ๆที่มีต่อตัวนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว โปรดตอบทุกข้อ

ก. ถ้าข้อความในข้อ(0) นักเรียนให้ความสำคัญมาก นักเรียนก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "สำคัญมาก" (ดังตัวอย่างในข้อ 0)

ข. ถ้าข้อความในข้อ(00) นักเรียนให้ความสำคัญเพียงเล็กน้อย นักเรียนก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "สำคัญเพียงเล็กน้อย" (ดังตัวอย่างข้อ 00)

ตัวอย่าง

ข้อความ	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญเพียงเล็กน้อย	ไม่สำคัญเลย
ด้านความมีเกียรติ					
(0) อาชีพที่นักเรียนได้รับเกียรติ ชื่อเสียง		✓			
(00) อาชีพที่คนอื่นๆเห็นว่าอาชีพของนักเรียนมีความสำคัญ				✓	

เกณฑ์การให้คะแนน

สำคัญมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
สำคัญมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
สำคัญปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
สำคัญเพียงเล็กน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่สำคัญเลย	ให้คะแนน	1	คะแนน

ดังนั้นค่านิยมแต่ละด้านจะมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 2-10 คะแนน

การแปลผล

1. ผู้มีค่านิยมในอาชีพด้านใดสูง หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนในด้านนั้น ๆ อยู่ระหว่าง 8-10 คะแนน

2. ผู้มีค่านิยมในอาชีพด้านใดต่ำ หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนในด้านนั้น ๆ ต่ำกว่า 8 คะแนน

(3) ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามการเลือกอาชีพ

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

3.2 สร้างแบบสอบถามการเลือกอาชีพ โดยผู้วิจัยสำรวจอาชีพที่นักเรียนต้องการจะเลือกจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคารและโรงเรียนหัวถนนวิทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 230 คน

3.3 นำข้อมูลจากข้อ 3.1 และคำตอบของนักเรียนจากข้อ 3.2 มาสร้างแบบสอบถามการเลือกอาชีพ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ โดยให้นักเรียนระบุอาชีพที่นักเรียนต้องการเพียงอาชีพเดียว สำหรับอาชีพที่นักเรียนจะเลือกนั้น นักเรียนอาจจะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งจากรายชื่ออาชีพที่ให้ไว้ จำนวน 145 อาชีพ ซึ่งอาชีพเหล่านี้สามารถนำมาจัดอยู่ในกลุ่มอาชีพ 15 กลุ่ม ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ได้

3.4 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยกำหนด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวถนนวิทยา อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี จำนวน 100 คน

3.6 นำผลที่ได้จากข้อ 3.5 มาปรับปรุงคุณภาพอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้

<u>ตัวอย่างแบบสอบถามการเลือกอาชีพ</u>

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนระบุอาชีพที่นักเรียนต้องการเพียงอาชีพเดียว นักเรียนอาจจะเลือกอาชีพจากรายชื่ออาชีพที่แนบมานี้

<u>ตัวอย่าง</u> ถ้านักเรียนต้องการเลือกประกอบอาชีพ "เกษตรกรรม" นักเรียนก็เติมคำตอบลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง

(0) นักเรียนต้องการเลือกประกอบอาชีพ <u>เกษตรกรรม</u>

ซึ่งอาชีพ เกษตรกรรมนี้ จัดอยู่ในกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ แบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ และแบบสอบถามการเลือกอาชีพ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 20 กันยายน 2534 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2534

3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสำรวจและแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 585 จจากแบบสำรวจและแบบสอบถามทั้งหมด 690 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.78 ผู้วิจัยได้นำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

วิธีจัดกระทำกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยการหาค่าสถิติพื้นฐานและทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การคำนวณค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยใช้การทดสอบไค-สแควร์หาความเป็นอิสระ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ2

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยใช้การทดสอบ Goodman's and Kruskall's Tau (T_c) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

   1.1 ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

   2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพและแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ โดยการทดสอบค่า t-test (Edward. 1957 : 152-153)

   2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ และแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170-171)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 หาค่าสถิติสหสัมพันธ์ โดยใช้การทดสอบไค-สแควร์หาความเป็นอิสระ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2 (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 221)

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยใช้การทดสอบ Goodman's and Kruskall's Tau (T_c) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3 (สมเพลิน เกษมรัตนสันติ. 2532 : 49-52)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

<u>ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล</u>

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ เพื่อแทนความหมายต่าง ๆในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียน

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

χ^2 แทน ค่าไคสแควร์

T_c แทน ค่า Goodman's and Kruskall's Tau

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสนใจในอาชีพและการเลือกอาชีพใช้สัญลักษณ์แทนดังนี้

1 แทน กลุ่มบริการทางสังคม

2 แทน กลุ่มบริการงานเสมียน

3 แทน กลุ่มบริการสุขภาพ

4 แทน กลุ่มเกษตรกรรม

5 แทน กลุ่มบริการลูกค้า

6 แทน กลุ่มวิจิตรศิลป์

7 แทน กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

8 แทน กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง

9 แทน กลุ่มบริการการศึกษา

10 แทน กลุ่มบริการด้านกฎหมาย

11 แทน กลุ่มการขนส่ง

12 แทน กลุ่มการขาย

13 แทน กลุ่มการจัดการ

14 แทน กลุ่มงานช่าง

15 แทน กลุ่มการจัดการเครื่องจักร

ค่านิยมในอาชีพใช้สัญลักษณ์แทนดังนี้

1 แทน ด้านความคิดสร้างสรรค์

2 แทน ด้านการบริหาร

3 แทน ด้านสัมฤทธิผล

4 แทน ด้านการทำงาน

5 แทน ด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง

6 แทน ด้านวิถีชีวิต

7 แทน ด้านความมั่นคง

8 แทน ด้านความพึงพอใจกับผู้ร่วมงาน

9 แทน ด้านสุนทรีย์

10 แทน ด้านความมีเกียรติ

11 แทน ด้านความเป็นอิสระ

12 แทน ด้านการทำงานหลาย ๆด้าน

13 แทน ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

14 แทน ด้านการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

15 แทน ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา

16 แทน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

17 แทน ด้านความต้องการทางสังคม

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

การวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับขั้นดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว และปัจจัยด้านครอบครัวกับการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยการทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์หาตัวทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยใช้การทดสอบด้วยค่าสถิติ Goodman's and Kruskall's Tau (T_c)

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปร		จำนวน	ร้อยละ
	รับจ้าง	216	36.9
	ค้าขาย	169	28.9
อาชีพของผู้ปกครอง	เกษตรกรรม	111	19.0
	บริษัทเอกชน	14	2.4
	รัฐวิสาหกิจ	14	2.4
	รับราชการ	61	10.4
	น้อย	353	60.3
รายได้ของผู้ปกครอง	ปานกลาง	131	22.4
	สูง	101	17.3

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักเรียนหญิงใกล้เคียงกับนักเรียนชาย นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง และเลือกอาชีพตามที่ตนเองชอบมากกว่าเลือกตามที่ผู้ปกครองมุ่งหวัง ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้าง และมีรายได้น้อย

ตาราง 2 แสดงจำนวน และร้อยละของการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี

กลุ่มอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มบริการทางสังคม	6	1.0
กลุ่มบริการงานเสมียน	54	9.2
กลุ่มบริการสุขภาพ	51	8.7
กลุ่มเกษตรกรรม	21	3.6
กลุ่มบริการลูกค้า	135	23.1
กลุ่มวิจิตรศิลป์	52	8.9
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	77	13.2
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	26	4.4
กลุ่มบริการการศึกษา	20	3.4
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	20	3.4
กลุ่มการขนส่ง	8	1.4
กลุ่มการขาย	6	1.0
กลุ่มการจัดการ	55	9.4
กลุ่มงานช่าง	29	5.0
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	25	4.3
รวม	585	100.00

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนเลือกอาชีพกลุ่มบริการลูกค้ามากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ตาราง 3 แสดงจำนวน และร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี จำแนกการเลือกอาชีพตามเพศ

กลุ่มอาชีพ	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มบริการทางสังคม	2	.7	4	1.35
กลุ่มบริการงานเสมียน	1	.3	53	17.90
กลุ่มบริการสุขภาพ	9	3.1	42	14.18
กลุ่มเกษตรกรรม	11	3.8	10	3.37
กลุ่มบริการลูกค้า	69	23.9	66	22.29
กล่มวิจิตรศิลป์	21	7.3	31	10.47
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	69	23.9	8	2.70
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	26	9.0	-	-
กลุ่มบริการการศึกษา	8	2.8	12	4.05
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	3	1.0	17	5.74
กลุ่มการขนส่ง	8	2.8	-	-
กลุ่มการขาย	2	.7	4	1.35
กลุ่มการจัดการ	8	2.8	47	15.87
กลุ่มงานช่าง	29	10.0	-	-
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	23	8.0	2	0.67
รวม	289	100	296	100

จากตาราง 3 พบว่า เพศหญิงเลือกอาชีพกลุ่มบริการงานเสมียน กลุ่มการจัดการ และกลุ่มบริการสุขภาพ มากกว่าเพศชาย แต่เพศชายเลือกอาชีพกลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กลุ่มงานช่าง และกลุ่มธุรกิจก่อสร้าง มากกว่าเพศหญิง

ตาราง 4 แสดงจำนวน และร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี จำแนกการเลือกอาชีพตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มอาชีพ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง		กลาง		ต่ำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มบริการทางสังคม	2	1.0	2	1.1	2	1.1
กลุ่มบริการงานเสมียน	25	12.0	12	6.3	17	9.1
กลุ่มบริการสุขภาพ	8	3.8	17	8.9	26	14.0
กลุ่มเกษตรกรรม	9	4.3	9	4.7	3	1.6
กลุ่มบริการลูกค้า	51	24.4	49	25.8	35	18.8
กลุ่มวิจิตรศิลป์	19	9.1	18	9.5	15	8.1
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	18	8.6	22	11.6	37	19.9
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	11	5.3	9	4.7	6	3.2
กลุ่มบริการการศึกษา	8	3.8	7	3.7	5	2.7
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	7	3.3	5	2.6	8	4.3
กลุ่มการขนส่ง	4	1.9	2	1.1	2	1.1
กลุ่มการขาย	2	1.0	3	1.6	1	.5
กลุ่มการจัดการ	21	10.0	21	11.1	13	7.0
กลุ่มงานช่าง	11	5.3	7	3.7	11	5.9
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	13	6.2	7	3.7	5	2.7
รวม	209	100	190	100	189	100

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (24.4%) และปานกลาง (25.8%) เลือกอาชีพกลุ่มบริการลูกค้ามากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (18.8%)

แต่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (19.9%) เลือกอาชีพกลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (18.6%) และปานกลาง (11.6%)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยความสนใจในอาชีพกลุ่มต่าง ๆของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี

ความสนใจในอาชีพ	$\bar{X}$
กลุ่มบริการทางสังคม	15.91
กลุ่มบริการงานเสมียน	17.87
กลุ่มบริการสุขภาพ	16.62
กลุ่มเกษตรกรรม	18.41
กลุ่มบริการลูกค้า	16.67
กลุ่มวิจิตรศิลป์	15.08
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	16.29
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	14.09
กลุ่มบริการการศึกษา	15.30
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	15.72
กลุ่มการขนส่ง	13.34
กลุ่มการขาย	15.20
กลุ่มการจัดการ	16.65
กลุ่มงานช่าง	14.16
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	14.06

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนมีความสนใจในอาชีพกลุ่มเกษตรกรรมสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มบริการงานเสมียน ส่วนความสนใจในอาชีพกลุ่มการขนส่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยของค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี

ค่านิยมในอาชีพ	$\bar{X}$
ด้านความคิดสร้างสรรค์	7.19
ด้านการบริหาร	6.81
ด้านสัมฤทธิผล	7.96
ด้านการทำงาน	7.49
ด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง	8.23
ด้านวิถีชีวิต	8.01
ด้านความมั่นคง	8.40
ด้านความพึงพอใจกับผู้ร่วมงาน	8.24
ด้านสุนทรีย์	6.73
ด้านความมีเกียรติ	7.09
ด้านความเป็นอิสระ	7.64
ด้านการทำงานหลาย ๆด้าน	7.02
ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	8.05
ด้านการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น	7.42
ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	6.17
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	5.64
ด้านความต้องการทางสังคม	7.79

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจกับผู้ร่วมงาน และด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง ส่วนค่านิยมในอาชีพด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน หรือเป็นค่านิยมที่นักเรียนจะเลือกอาชีพตามเพื่อนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตาราง 7 แสดงจำนวน และร้อยละของการเลือกอาชีพตามความมุ่งหวังของครอบครัวนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	ความมุ่งหวัง: ให้เลือกตามผู้ปกครอง		ความมุ่งหวัง: ให้นักเรียนเลือกเอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มบริการทางสังคม	0	0	6	1.1
กลุ่มบริการงานเสมียน	7	14.9	47	8.7
กลุ่มบริการสุขภาพ	11	23.4	40	7.4
กลุ่มเกษตรกรรม	1	2.1	20	3.7
กลุ่มบริการลูกค้า	10	21.3	125	23.2
กลุ่มวิจิตรศิลป์	2	4.3	50	9.3
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	0	0	77	14.3
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	2	4.3	24	4.5
กลุ่มบริการการศึกษา	3	6.4	17	3.2
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	0	0	20	3.6
กลุ่มการขนส่ง	0	0	8	1.4
กลุ่มการขาย	0	0	6	1.1
กลุ่มการจัดการ	3	6.4	52	9.3
กลุ่มงานช่าง	5	10.6	24	4.3
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	3	6.4	22	3.9
รวม	47	100	538	100

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณาจากความแตกต่างของค่าร้อยละที่เห็นเด่นชัด พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนเลือกอาชีพกลุ่มบริการสุขภาพ (23.4%)มากกว่าให้นักเรียนเลือกเอง (7.4%)

แต่นักเรียนต้องการเลือกอาชีพกลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (14.3%) มากกว่าผู้ปกครอง (0.0%)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านส่วนตัว ซึ่งได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ และค่านิยมในอาชีพ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน และระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งได้แก่ ความมุ่งหวังของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ดังแสดงไว้ในตาราง 8 , 9 , 10 , 11 , 12 , 13 , 14 และ 15

ตาราง 8 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

กลุ่มอาชีพ	เพศ		
	ชาย	หญิง	รวม
กลุ่มบริการทางสังคม	2	4	6
กลุ่มบริการงานเสมียน	1	53	54
กลุ่มบริการสุขภาพ	9	42	51
กลุ่มเกษตรกรรม	11	10	21
กลุ่มบริการลูกค้า	69	66	135
กลุ่มวิจิตรศิลป์	21	31	52
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	69	8	77
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	26	-	26
กลุ่มบริการการศึกษา	8	12	20
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	3	17	20
กลุ่มการขนส่ง	8	-	8

ตาราง 8 (ต่อ)

กลุ่มอาชีพ	เพศ		
	ชาย	หญิง	รวม
กลุ่มการขาย	2	4	6
กลุ่มการจัดการ	8	47	55
กลุ่มงานช่าง	29	-	29
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	23	2	25
รวม	289	296	585

χ^2 = 241.968**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับเพศของนักเรียน

ตาราง 9 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเลือกอาชีพของนักเรียน

กลุ่มอาชีพ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
กลุ่มบริการทางสังคม	2	2	2	6
กลุ่มบริการงานเสมียน	25	12	17	54
กลุ่มบริการสุขภาพ	8	17	26	51
กลุ่มเกษตรกรรม	9	9	3	21
กลุ่มบริการลูกค้า	51	49	35	135
กลุ่มวิจิตรศิลป์	19	18	15	52
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	18	22	37	77
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	11	9	6	26
กลุ่มบริการการศึกษา	8	7	5	20
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	7	5	8	20
กลุ่มการขนส่ง	4	2	2	8
กลุ่มการขาย	2	3	1	6
กลุ่มการจัดการ	21	21	13	55
กลุ่มงานช่าง	11	7	11	29
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	13	7	5	25
รวม	209	190	186	585

χ^2 = 40.421

จากตาราง 9 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน กล่าวคือ การที่นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพใด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ตาราง 10 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจในอาชีพ	χ^2
กลุ่มบริการทางสังคม	50.68**
กลุ่มบริการงานเสมียน	131.54**
กลุ่มบริการสุขภาพ	125.95**
กลุ่มเกษตรกรรม	128.27**
กลุ่มบริการลูกค้า	91.21**
กลุ่มวิจิตรศิลป์	61.25**
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	134.48**
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	82.67**
กลุ่มบริการการศึกษา	60.36**
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	109.25**
กลุ่มการขนส่ง	44.46**
กลุ่มการขาย	47.56**
กลุ่มการจัดการ	64.47**
กลุ่มงานช่าง	65.27**
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	165.68**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า ความสนใจในอาชีพมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ในทุกกลุ่มอาชีพ กล่าวคือ การที่นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพในกลุ่มใด ขึ้นอยู่กับความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมในกลุ่มอาชีพนั้น ๆด้วย

(ดูรายละเอียดในภาคผนวกค หน้า142)

ตาราง 11 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยมในอาชีพ	χ^2
ด้านความคิดสร้างสรรค์	179.34**
ด้านการบริหาร	152.72**
ด้านสัมฤทธิผล	257.93**
ด้านการทำงาน	201.55**
ด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง	298.09**
ด้านวิถีชีวิต	292.82**
ด้านความมั่นคง	328.75**
ด้านความพึงพอใจกับผู้ร่วมงาน	279.37**
ด้านสุนทรีย์	143.88**
ด้านความมีเกียรติ	215.72**
ด้านความเป็นอิสระ	230.00**
ด้านการทำงานหลาย ๆด้าน	172.51**
ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	276.64**
ด้านการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น	243.65**
ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	138.25**
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	61.00**
ด้านความต้องการทางสังคม	231.57**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตาราง 11 พบว่า ค่านิยมในอาชีพทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 กล่าวคือ การที่นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพใด ขึ้นอยู่กับค่านิยมด้านต่าง ๆที่นักเรียนมีอยู่ด้วย

(ดูรายละเอียดในภาคผนวกง หน้า151)

ตาราง 12 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพของนักเรียนกับความมุ่งหวังของครอบครัว

กลุ่มอาชีพ	ความมุ่งหวัง		
	ให้เลือกตามผู้ปกครอง	ให้นักเรียนเลือกเอง	รวม
1	0	6	6
2	7	47	54
3	11	40	51
4	1	20	21
5	10	125	135
6	2	50	52
7	0	77	77
8	2	24	26
9	3	17	20
10	0	20	20
11	0	8	8
12	0	6	6
13	3	52	55
14	5	24	29
15	3	22	25
รวม	47	538	585

χ^2 = 32.045^{**}

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตาราง 12 พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 กล่าวคือ การที่นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพใด ขึ้นอยู่กับความมุ่งหวังของครอบครัวที่ต้องการให้นักเรียนเลือกอาชีพเอง หรือให้เลือกตามผู้ปกครอง

ตาราง 13 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับการเลือกอาชีพของนักเรียน

กลุ่มอาชีพ	การศึกษาของผู้ปกครอง				
	อุดมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา	ไม่ได้รับการศึกษา	รวม
กลุ่มบริการทางสังคม	-	3	3	-	6
กลุ่มบริการงานเสมียน	1	10	43	-	54
กลุ่มบริการสุขภาพ	6	11	33	1	51
กลุ่มเกษตรกรรม	-	4	17	-	21
กลุ่มบริการลูกค้า	10	20	103	2	135
กลุ่มวิจิตรศิลป์	6	11	35	-	52
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	5	11	61	-	77
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	2	9	15	-	26
กลุ่มบริการการศึกษา	3	3	14	-	20
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	3	4	13	-	20
กลุ่มการขนส่ง	-	-	8	-	8
กลุ่มการขาย	-	-	6	-	6
กลุ่มการจัดการ	3	8	43	1	55
กลุ่มงานช่าง	6	3	20	-	29
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	2	2	19	2	25
รวม	47	99	433	6	585

χ^2 = 52.83

จากตาราง 13 พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน กล่าวคือ การที่นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพใดไม่ได้ขึ้นอยู่กับ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตาราง 14 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการเลือกอาชีพของนักเรียน

กลุ่มอาชีพ	อาชีพของผู้ปกครอง						
	รับจ้าง	ค้าขาย	เกษตร	บริษัท	รัฐวิสาหกิจ	ราชการ	รวม
กลุ่มบริการทางสังคม	2	2	1	1	-	-	6
กลุ่มบริการงานเสมียน	24	10	16	1	-	3	54
กลุ่มบริการสุขภาพ	17	15	7	2	3	7	51
กลุ่มเกษตรกรรม	11	5	2	1	-	2	21
กลุ่มบริการลูกค้า	50	34	29	2	4	16	135
กลุ่มวิจิตรศิลป์	21	21	6	-	-	4	52
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	25	29	11	3	1	8	77
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	9	6	6	1	3	1	26
กลุ่มบริการการศึกษา	6	5	4	-	-	5	20
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	9	4	3	1	1	2	20
กลุ่มการขนส่ง	3	3	2	-	-	-	8
กลุ่มการขาย	-	1	4	1	-	-	6
กลุ่มการจัดการ	23	20	7	1	-	4	55
กลุ่มงานช่าง	10	7	7	-	1	4	29
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	6	7	6	-	1	5	25
รวม	216	169	111	14	14	61	585

χ^2 = 82.69

จากตาราง 14 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน กล่าวคือ การที่นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพใด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครอง

ตาราง 15 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองกับการเลือกอาชีพของนักเรียน

กลุ่มอาชีพ	รายได้ผู้ปกครองของผู้ปกครอง			
	น้อย	ปานกลาง	สูง	รวม
กลุ่มบริการทางสังคม	5	1	-	6
กลุ่มบริการงานเสมียน	42	8	4	54
กลุ่มบริการสุขภาพ	31	13	7	51
กลุ่มเกษตรกรรม	11	5	5	21
กลุ่มบริการลูกค้า	81	31	23	135
กลุ่มวิจิตรศิลป์	26	11	15	52
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	42	22	13	77
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	14	5	7	26
กลุ่มบริการการศึกษา	12	5	3	20
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	12	3	5	20
กลุ่มการขนส่ง	4	3	1	8
กลุ่มการขาย	5	1	-	6
กลุ่มการจัดการ	34	14	7	55
กลุ่มงานช่าง	17	4	8	29
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	17	5	3	25
รวม	353	131	101	585

χ^2 = 27.01

จากตาราง 15 พบว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน กล่าวคือ การที่นักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพใด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการหาตัวทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน จากการทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2) พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ได้แก่ เพศ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยมในอาชีพ และความมุ่งหวังของครอบครัว ดังแสดงไว้ในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน เมื่อใช้ เพศ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยมในอาชีพ และความมุ่งหวังของครอบครัว เป็นตัวทำนาย

ตัวทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน	ลดความผิดพลาดในการทำนาย (%)
เพศ	3.6
ความสนใจในอาชีพ	
กลุ่มบริการทางสังคม	0.2
กลุ่มบริการงานเสมียน	0.6
กลุ่มบริการสุขภาพ	0.9
กลุ่มเกษตรกรรม	0.1
กลุ่มบริการลูกค้า	0.1
กลุ่มวิจิตรศิลป์	0.4
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	0.0
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	0.0
กลุ่มบริการการศึกษา	0.6
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	0.1

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน	ลดความผิดพลาดในการทำนาย (%)
กลุ่มการขนส่ง	0.5
กลุ่มการขาย	0.1
กลุ่มการจัดการ	0.2
กลุ่มงานช่าง	0.0
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	0.0
ค่านิยมในอาชีพ	
ด้านความคิดสร้างสรรค์	0.4
ด้านการบริหาร	0.2
ด้านสัมฤทธิผล	0.2
ด้านการทำงาน	0.3
ด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง	0.1
ด้านวิถีชีวิต	0.1
ด้านความมั่นคง	0.1
ด้านความพึงพอใจในผู้ร่วมงาน	0.2
ด้านสุนทรีย์	0.2
ด้านความมีเกียรติ	0.1
ด้านความเป็นอิสระ	0.1
ด้านการทำงานหลาย ๆด้าน	0.1
ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	0.3
ด้านการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น	0.1

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียน	ลดความผิดพลาดในการทำนาย (%)
ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	0.1
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0.2
ด้านความต้องการทางสังคม	0.2
ความมุ่งหวังของครอบครัว	0.4

จากตาราง 16 พบว่า ตัวแปร เพศ สามารถลดความผิดพลาดในการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้มากที่สุด (3.36%) แสดงว่า ถ้าทราบเพศของนักเรียนก็จะสามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้ โดยสามารถลดความผิดพลาดในการทำนายได้ 3.36%

(ดังตัวอย่างในภาคผนวกจ หน้า161)

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

3. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2534 จำนวนนักเรียน 7,839 คน เป็นนักเรียนชาย 4,002 คน และนักเรียนหญิง 3,837 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา2534 จำนวนนักเรียน 585 คน เป็นนักเรียนชาย 280 คน

และนักเรียนหญิง 296 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)จากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมุ่งหวังของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 90 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 15 กลุ่ม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ 17 ด้าน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามการเลือกอาชีพ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้นักเรียนระบุอาชีพที่นักเรียนต้องการ 1 อาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การคำนวณค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยใช้การทดสอบไคสแควร์หาความเป็นอิสระ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยใช้การทดสอบ

Goodman's and Kruskall's Tau (T_c) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า มีดังต่อไปนี้

1. การเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปร เพศ ความสนใจในอาชีพ และค่านิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของการเลือกอาชีพของนักเรียน กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. การเลือกอาชีพของนักเรียน กับ ตัวแปรความมุ่งหวังของครอบครัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แต่ไม่พบความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกอาชีพของนักเรียน กับ ตัวแปร ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง

3. ตัวแปร เพศ สามารถลดความผิดพลาดในการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้มากที่สุด

<u>อภิปรายผล</u>

จากผลการศึกษาค้นคว้าที่สรุปข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากสมมติฐานข้อ 1 ที่กล่าวว่า "ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักเรียน ซึ่งได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ ค่านิยมในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน"

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับตัวแปร เพศ ความสนใจในอาชีพ และค่านิยมในอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เพศ

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับตัวแปร เพศ โดยนักเรียนหญิงเลือกอาชีพกลุ่มบริการงานเสมียน กลุ่มการจัดการและกลุ่มบริการสุขภาพมากกว่านักเรียนชาย ส่วนนักเรียนชายเลือกอาชีพกลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กลุ่มงานช่าง และกลุ่มธุรกิจก่อสร้างมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สวัสดิ์ บรรเทิงสุข (2510 : 83-86) พบว่า อาชีพที่นักเรียนชายเลือกมากกว่านักเรียนหญิง คือ นักวิทยาศาสตร์ วิศวกร เครื่องยนต์ ตำรวจ สถาปนิก นักบิน ทหารบก และทหารอากาศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรรณราย นิ่มขุนทด (2513 : 66-70) และประมวล วิทยากร (2520 : 100-114) ที่พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกันในการเลือกอาชีพ อาชีพที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุด คือ เทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างเทคนิค ช่างอุตสาหกรรม ส่วนอาชีพที่นักเรียนหญิงสนใจมากที่สุด คือ อาชีพบริการ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล สถาปนิก และนักเขียน และนิตยา ธรรมพันธ์ (2523 : 84-106) ยังพบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพทหารมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพพยาบาลมากที่สุด

ความสนใจในอาชีพ

ผลการศึกษาค้นคว้าหาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า ความสนใจในอาชีพมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนในทุกกลุ่มอาชีพ โดยนักเรียนจะเลือกประกอบอาชีพกลุ่มใดขึ้นอยู่กับความสนใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมในกลุ่มอาชีพนั้น ๆด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสตรอง (Strong. 1954) และทฤษฎีการเลือกอาชีพของไครัท์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 91-94 : อ้างอิงมาจาก Crites. 1971) ที่พบว่า ความสนใจในอาชีพมีความสัมพันธ์สูงมากกับการเลือกอาชีพของบุคคล

ค่านิยมในอาชีพ

ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้านต่างๆ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า ค่านิยมในอาชีพทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญค่านิยมด้านความมั่นคงในอาชีพสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจกับผู้ร่วมงาน และด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพอร์โรน (Perrone. 1965 : 254-257) พบว่า ค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญที่สุด คือ การมีรายได้สูง มีความมั่นคงในอาชีพ การที่นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญค่านิยมด้านความมั่นคงในอาชีพสูงสุด ด้านความพึงพอใจกับผู้ร่วมงาน และด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจ สังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆมาใช้แทนแรงงานคน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาคนว่างงาน ปัญหาค่าจ้างแรงงานต่ำ ปัญหาสวัสดิภาพการทำงาน เป็นต้น ดังนั้น ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนจึงเปลี่ยนจากการมีรายได้สูง ความก้าวหน้า ความมีเกียรติยศชื่อเสียง มาเป็นค่านิยมด้านความมั่นคงของอาชีพ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของแบลคเบอร์น (Blackburn. 1975 : 4152A) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความคาดหวังและความปรารถนาในอาชีพในระดับสูง และยังไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เปรื่อง จันดา (2519 : 92-93) สมพงษ์ อาภาพันธุ์ (2519 : บทคัดย่อ) และประมวล วิทยากร (2520 : 100-114) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือกอาชีพแตกต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกระดับ ส่วนใหญ่จะเลือกอาชีพในกลุ่มเดียวกัน คือ กลุ่มบริการลูกค้า กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กลุ่มบริการงานเสมียน และกลุ่มการจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มอาชีพดังกล่าวเป็นอาชีพที่สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดชลบุรี (มองจังหวัดชลบุรีด้านแรงงาน. 2533 : 10)

2. จากสมมติฐานข้อ 2 ที่กล่าวว่า "ปัจจัยด้านครอบครัวของนักเรียน ซึ่งได้แก่ ความมุ่งหวังของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน"

ความมุ่งหวังของครอบครัว

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังของครอบครัวที่จะให้นักเรียนประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ผลการศึกษาค้นคว้านี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอดดี้ (Eddy. 1969 : 2958A-2959A) ที่พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน คือ บิดามารดา และจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่าผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนเลือกอาชีพกลุ่มบริการสุขภาพมากกว่าให้นักเรียนเลือกเอง แต่นักเรียนต้องการเลือกอาชีพกลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มากกว่าผู้ปกครองให้เลือก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาชีพในกลุ่มบริการสุขภาพ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล เภสัชกร เป็นต้น เป็นอาชีพที่ผู้ปกครองเห็นว่ามีเกียรติ และมีรายได้ดี มากกว่าอาชีพในกลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียน

ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาถึงร้อยละ74.00 ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โคลาโซ (Collazo. 1967 : 1534A-1535A) และแบลคเบอร์น (Blackburn. 1975 : 4152A) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการ นักเรียนมักจะเลือกอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการมากกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพในระดับต่ำหรืออาชีพที่ทำงานหนัก

อาชีพของผู้ปกครอง

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างถึงร้อยละ 36.9 ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของประมวล วิทยากร (2520 : 100-114) และนิตยา ธรรมพันธ์ (2523 : 84-106) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะเลือกอาชีพต่างกัน และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ อาภาพันธุ์ (2519 : บทคัดย่อ) และช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร (2523 : 83-89) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกันนักเรียนได้ให้เหตุผลหรือแรงจูงใจในการเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่ออาชีพบุตร

รายได้ของผู้ปกครอง

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนส่วนใหญ่มีผู้ปกครองมีรายได้น้อยถึงร้อยละ 60.3 รวมทั้งอาชีพที่นักเรียนเลือกส่วนใหญ่เป็นอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพอาชีพที่มีอยู่และอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานใน

จังหวัดชลบุรี (มองจังหวัดชลบุรีด้านแรงงาน. 2533 : 10) ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑาภรณ์ วรสุมันต์ (2515 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน คือ รายได้ของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และจำนวนบุตรของบิดามารดา

3. จากสมมุติฐานข้อ 3 ที่กล่าวว่า "ปัจจัยด้านส่วนตัว และปัจจัยด้านครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้"

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านส่วนตัว และปัจจัยด้านครอบครัวสามารถทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้ โดยมีตัวแปร เพศ สามารถลดความผิดพลาดในการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้มากที่สุด (3.36%) รองลงมา คือ ความสนใจในอาชีพกลุ่มบริการสุขภาพ (0.9%) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศชายและเพศหญิงเลือกอาชีพแตกต่างกัน และผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า นักเรียนหญิงเลือกอาชีพกลุ่มบริการงานเสมียน กลุ่มการจัดการ และกลุ่มบริการสุขภาพมากกว่านักเรียนชาย ส่วนนักเรียนชายเลือกอาชีพกลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กลุ่มงานช่าง และกลุ่มธุรกิจก่อสร้างมากกว่านักเรียนหญิง

<u>ข้อเสนอแนะ</u>

ครูแนะแนว และครูผู้สอน ควรนำผลการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษานักเรียนในเรื่องการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ และโรงเรียนควรจะเป็นศูนย์กลางในการให้บริการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนในระดับภาค เช่น ภาคตะวันออก เพราะในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมของภาคตะวันออกเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ การบริการด้านต่าง ๆ เป็นอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

2. อาจจะศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการเลือกอาชีพ เช่น อิทธิพลของสื่อมวลชน และความต้องการของตลาดแรงงาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ก่อ สวัสดิพานิช. "สภาพการมัธยมศึกษาของประเทศไทย", วิทยาสาร. 31 : 6-7 , 63 : 15 สิงหาคม 2513.

คมเพชร ฉัตรศุภกุล. คำบรรยายเรื่องทฤษฎีการเลือกอาชีพ. ภาควิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

_____. บริการสนเทศ. เอกสารประกอบการศึกษาวิชาบริการสนเทศ ฉบับโรเนียว, 2521.

จิตรอารี เนตรหิน. การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมแบบประสม ภาคการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2513. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2513. อัดสำเนา.

จุฑาภรณ์ วรสุมันต์. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา.

ฉลวย กีรติรักษกุล. ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.

ชุติรัตน์ วัชรจรัสกุล. การศึกษาค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

ชูเพ็ญศรี วงค์พุทธา. ปัจจัยที่ทำให้เด็กวัยรุ่นไทยในชนบทเลือกทำงานหรือศึกษาต่อหลังจากการศึกษาภาคบังคับ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อัดสำเนา

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ช่อทิพย์ ราศรีเกรียงไกร. ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

ธิดารัตน์ บุญนุช. ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์. การจัดและให้บริการสนเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยน่า, 2521.

นิตยา ธรรมพันธ์. ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

นภดล คุ้มประวัติ. ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. "การแนะแนวอาชีพในโรงเรียน", วารสารแนะแนว. 18 : 91 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527.

ประมวล วิทยากร. ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

ประสาร เมืองหมุด. การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นม.ศ.3-4โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2509. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2511. อัดสำเนา.

ประเสริฐ ศรีวิเศษ. การนำเสนอโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

เปรื่อง จันดา. การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันในโรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

ผกา บุญเรือง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ วุฒิภาวะทางอาชีพและการควบคุมภายใน-ภายนอก. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง. การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

_____. การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

พรรณราย นิ่มขุนทด. ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อัดสำเนา.

แรงงาน, กรม. การจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2512.

แรงงานจังหวัดชลบุรี, สำนักงาน. มองจังหวัดชลบุรีด้านแรงงาน. ชลบุรี : สำนักงานแรงงานจังหวัดชลบุรี, 2533.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2528.

วชิรญา บัวศรี. คำบรรยายเรื่องอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

วัชรี ทรัพย์มี. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

วารุณี อัสธีรวัฒน์. ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นม.4 ในภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.

ศิริรัตน์ อัชชะ. "อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อการเลือกอาชีพของเด็ก", วารสารแนะแนว. 8(34) : สิงหาคม - กันยายน 2517.

ศิริลักษณ์ จินดากุล. การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพระนครกับต่างจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. อัดสำเนา.

ศุภวดี บุญญวงศ์. เอกสารคำสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชา

การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528.

สวัสดิ์ บรรเทิงสุข. การสำรวจปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2509 ในโรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2510. อัดสำเนา.

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. "แนวคิดในการเลือกอาชีพ", ศิลปหัตถกรรม. กรุงเทพฯ : หนังสือที่ระลึกงานกรทาศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 35 กระทรวงศึกษาธิการ, 2515.

สายสุรี จุติกุล. "การเลือกอาชีพ", เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการเลือกอาชีพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510.

สุดใจ เหล่าสุนทร. วิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์เพื่อเลื่อนเป็นศาสตราจารย์ กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2505.

สมเพลิน เกษมรัตนสันติ. การวิเคราะห์ทวิตัวแปรและพหุตัวแปรของข้อมูลแบบตาราง. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2532.

สมพงษ์ มั่นระวัง. การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นม.ศ.3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513. อัดสำเนา.

สมพงษ์ อาภาพันธ์. การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา : องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : เอราวัณการพิมพ์, 2520.

อารี เพชรผุด และคนอื่น ๆ. อิทธิพลทางสถาบันทางสังคมที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยพุทธและไทยมุสลิมที่จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2520. อัดสำเนา.

อรอนงค์ แจ่มผล. ความสัมพันธ์ระหว่างกันของวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิผลทางการเรียน กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

Blackburn, Sarah Pauline Sturdivant. "Relationship of Selected Variables to Occupational and Educational Aspirations and Expectations of Female High School Seniors," Dissertation Abstracts. 35 : 4152A, January 1975.

Nannar, Boon Thung. Occupational Choices Compared with Occupational Opportunities of Selected Students from Chonburi. Master's Thesis,University of Indiana, 1957.

Collazo, Jenaro Collazo. "Occupational Plans of Puerto Rican Youth," Dissertation Abstracts. 28(4) : 1534A -1535A, October 1967.

Cook, Walter Roy. "Factors Associated with the Occupational

Choices of Young Man," Dissertation Abstract. 28(2) : 799, August 1967.

Dobbins, Loy Henderson. "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," Dissertation Abstracts. 29(2) : 2958A, March 1969.

Eaddy, Vanik Silas. "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," Dissertation Abstracts. 29 (9) : 2958A-2959A, March 1969.

Edward, Allen L. Techniques of Attitude Scale Construction. New York : Appleton - Century Crofts, 1975.

Garrison, Karl G. Psychology of Adolescence. 5th. ed., Englewood Cliff, New Jercy : Prentice-Hall Inc., 1956.

Paradis, Adrian A., You and the Next Decade. New York : David Mckay Company, Inc., 1965.

Perrone, Phillip A. "Values and Occupational Preferences of Junior High School Girls," The Personnel and Guidance Journal. 44 : 254-257, 1965.

Roe, Anne. The Psychology of Occupation. New York : John Wiley and Sons, 1965.

Strong, E.K.,Jr. "Interest Score While in College of Occupations Engaged in 20 Years Later," Educational Psychological Measurement. 11 : 335-348, 1951.

Super, D.E. The work Values Inventory. Boston : Houghton-Mifflin, 1970.

_____. Manual : Work Values Inventory. Boston : Houghton-Mifflin, 1970.

The Psychological Corporation. Career Interest Inventory. Texas : Harcourt Brace Jovanovcich, INC., 1990.

ภาคผนวก ก

ครุท 107

ที่ ทม 1007/2234

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 สิงหาคม 2534

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนหัวถนนวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ประธาน

อ.สุภาพร ธนะชานันท์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนสิงหาคม 2534 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(นายสมพร บัวทอง)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ครุฑ 108

ที่ ทม 1007/2229

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 สิงหาคม 2534

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางสาวเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ .

ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ประธาน

อ.สุภาพร ธนะชานันท์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน ..... คน ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนกันยายน 2534 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สมพร บัวทอง

(นายสมพร บัวทอง)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถาม

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์จะรวบรวมข้อมูลต่าง ๆเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพ ค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียน ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดบริการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน ขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจและจริงใจ และการตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อนักเรียนแต่ประการใด

แบบสอบถามนี้มี 4 ตอน โปรดอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอนก่อนตอบแบบสอบถามในแต่ละตอน

<u>ตอนที่ 1</u> <u>แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน</u>

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในกรอบ ☐ หน้าคำตอบที่นักเรียนได้เลือกแล้ว และเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. โรงเรียน..... อำเภอ.....
2. กำลังเรียนอยู่ในชั้น..... เพศ.....
3. ผลการเรียนของนักเรียนชั้นม.1 และม.2 (4ภาคเรียน) ได้เกรดเฉลี่ยสะสม .....
4. ความมุ่งหวังของผู้ปกครองในเรื่องการเลือกอาชีพของนักเรียน
   - ☐ ผู้ปกครองจะให้นักเรียนเลือกอาชีพตามที่นักเรียนชอบ
   - ☐ ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนเลือกอาชีพอะไร (โปรดระบุ).....

5. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

☐ ระดับอุดมศึกษา

☐ ระดับมัธยมศึกษา

☐ ระดับประถมศึกษา

☐ ไม่ได้รับการศึกษา

6. อาชีพของผู้ปกครอง

☐ รับจ้าง

☐ ค้าขาย

☐ เกษตรกรรม

☐ ทำงานบริษัทเอกชน

☐ ทำงานรัฐวิสาหกิจ

☐ รับราชการ

☐ อื่น ๆ(โปรดระบุ).....

7. รายได้ของผู้ปกครอง เดือนละประมาณ..... บาท

ตอนที่ 2 แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วระบุว่านักเรียนชอบกิจกรรมที่ระบุไว้ในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความในแต่ละข้อ

"ชอบมากที่สุด" หมายถึง นักเรียนชอบกิจกรรมนั้นมากที่สุด

"ชอบมาก" หมายถึง นักเรียนชอบกิจกรรมนั้นมาก

"ไม่แน่ใจ" หมายถึง นักเรียนยังไม่แน่ใจว่าจะชอบกิจกรรมนั้นหรือไม่

"ชอบน้อย หมายถึง นักเรียนชอบกิจกรรมนั้นน้อย

"ชอบน้อยที่สุด หมายถึง นักเรียนชอบกิจกรรมนั้นน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
0. ปลูกและดูแลต้นไม้	✓				
00. เลี้ยงสัตว์		✓			
000. ดูแลสวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น					✓

ก. ถ้านักเรียนชอบกิจกรรม "ปลูกและดูแลต้นไม้" มากที่สุด ก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ชอบมากที่สุด" (ดังตัวอย่างในข้อ 0.)

ข. ถ้านักเรียนชอบกิจกรรม "เลี้ยงสัตว์" มาก ก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ชอบมาก" (ดังตัวอย่างในข้อ 00.)

ค. ถ้านักเรียนชอบกิจกรรม "ดูแลสวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น" น้อยที่สุด ก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ชอบน้อยที่สุด" (ดังตัวอย่างในข้อ 000.)

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
1. เขียนรายงานเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์					
2. ต้อนรับและให้บริการลูกค้า					
3. ช่วยเหลือและรักษาผู้ป่วย					
4. ปลูกและดูแลต้นไม้					
5. เป็นพนักงานเสริฟอาหารและเครื่องดื่มบนเครื่องบิน					
6. วาดภาพเพื่อนำไปลงในหนังสือต่างๆ					
7. เขียนแผนที่อากาศ					
8. ทาสีบ้านหรืออาคารต่าง ๆ					
9. จัดแยกประเภทหนังสือในห้องสมุด					
10. เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมาย					
11. ขับรถเกรดพื้นถนนให้เรียบ					
12. ขายรถใหม่หรือรถเก่าที่ใช้แล้ว					
13. ซื้อสินค้ามาเก็บไว้ก่อนที่จะนำไปขายต่อ					
14. ทำความสะอาดและซ่อมกล้องถ่ายรูป					
15. เป็นผู้ควบคุมเครื่องจักรที่ใช้สำหรับตัดเหล็ก					

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
16. ศึกษาเกี่ยวกับการปกครองของประเทศต่าง ๆ					
17. ทำงานเกี่ยวกับการใช้เครื่องคิดเลข					
18. เป็นผู้ช่วยหมอผ่าตัด					
19. เลี้ยงสัตว์					
20. เป็นผู้ปรุงอาหาร					
21. เขียนเรื่องสั้นหรือบทความ					
22. ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์					
23. ก่อสร้างอาคารต่าง ๆ					
24. กำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอน					
25. เขียนรายงานเกี่ยวกับคดีต่าง ๆ ในศาล					
26. ขับรถยก					
27. ขายอุปกรณ์เกี่ยวกับโทรทัศน์					
28. สัมภาษณ์คนเข้าทำงาน					
29. ซ่อมกุญแจและทำลูกกุญแจ					
30. ทำงานเกี่ยวกับการหลอมและการหล่อโลหะ					
31. ศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ					

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
ที่เกิดขึ้นแล้วนำมาเรียบเรียงเขียนรายงาน					
32. จัดแฟ้มเอกสารและเก็บรวบรวมแบบฟอร์มต่าง ๆ					
33. ศึกษาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่าง ๆ					
34. เป็นผู้นำทางในการไปเที่ยวป่า					
35. เป็นพนักงานบริการเดินตั๋วให้กับผู้ที่มาชมภาพยนตร์					
36. เป็นช่างภาพของหนังสือพิมพ์					
37. คิดคำนวณเกี่ยวกับการสร้างสะพาน การสร้างทาง การก่อสร้าง การสร้างบ้าน					
38. มุงหลังคาอาคารบ้านเรือน					
39. ดูแลรักษาศิลปะวัตถุต่าง ๆในพิพิธภัณฑ์					
40. เป็นตัวแทนในการดำเนินคดีแก่ผู้ที่ถูกกล่าวหา					
41. ควบคุมและรับผิดชอบเกี่ยวกับการเดินเรือ					
42. ขายสินค้าตามบ้านหรือเป็นคนสาธิต					

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
การใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ					
43. บริหารงานวิทยุหรือโทรทัศน์					
44. ซ่อมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์					
45. ซ่อมเครื่องจักรขนาดใหญ่					
46. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในการแก้ปัญหาส่วนตัว					
47. พิมพ์จดหมายหรือพิมพ์เอกสารต่าง ๆ					
48. เป็นผู้ช่วยทันตแพทย์					
49. เป็นผู้ฝึกสอนสัตว์ก่อนการแข่งขัน					
50. เป็นผู้นำกลุ่มคนหรือบุคคลเดินทางท่องเที่ยวและทัศนาจร					
51. เขียนบทละคร					
52. วางระบบการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์					
53. เป็นคนงานก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม					
54. สอนซ่อมเสริม					
55. เป็นผู้ช่วยทนายความ					
56. ควบคุมการจราจรทางอากาศ					
57. ปรับปรุงวิธีการในการขายผลิตภัณฑ์					

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
58. วางแผนหรือกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของบริษัท					
59. ตัดเลนส์เพื่อนำไปประกอบในกรอบแว่นตา					
60. ผลิตและซ่อมผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ					
61. ศึกษาการดำเนินชีวิตของคนในสมัยก่อน					
62. เป็นเจ้าหน้าที่เบิกเงินจากธนาคาร					
63. ปรุงยา จ่ายยา ตามใบสั่งหรือตามสูตร					
64. เลี้ยงสุนัขหรือแมวขาย					
65. กำหนดรายการอาหาร ซื้อและปรุงอาหารให้ครอบครัว					
66. เขียนบทวิจารณ์เกี่ยวกับภาพยนตร์ เพลง หรือหนังสือ					
67. ออกแบบแปลนอาคารต่าง ๆ					
68. ติดตั้งเครื่องสุขภัณฑ์ต่าง ๆในบ้าน					
69. สอนพิเศษแก่เด็กนอกเวลาเรียน					
70. ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย					
71. ทำงานตามปั๊มน้ำมัน					
72. ชักชวนให้ลูกค้าเลือกซื้อบ้าน					

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
ติกแถว คอนโดมิเนียม					
73. เป็นผู้ก่อตั้งบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เพื่อให้คนกู้ยืมเงินไปลงทุน					
74. ซ่อมนาฬิกา					
75. ใช้เครื่องจักรเจาะโลหะ					
76. ศึกษาการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของแต่ละคน					
77. ทำงานเกี่ยวกับการคุมแผงเครื่องติดต่อทางโทรศัพท์					
78. ควบคุมเครื่องฉายเอกซเรย์					
79. ดูแลสวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น					
80. เสริฟอาหารในภัตตาคาร					
81. ร้องเพลงต่อหน้าชุมชน					
82. รวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์					
83. เดินสายไฟฟ้าตามอาคารต่าง ๆ					
84. สอนหรือให้ความรู้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่					
85. ศึกษาการตัดสินคดีในศาล					
86. ขับรถพยาบาล					

ข้อความ	ชอบมากที่สุด	ชอบมาก	ไม่แน่ใจ	ชอบน้อย	ชอบน้อยที่สุด
87. ขายเครื่องคอมพิวเตอร์ 88. เป็นผู้ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์อาหาร 89. ซ่อมเฟอร์นิเจอร์เก่า 90. ซ่อมเครื่องปรับอากาศ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ ไม่มีข้อความใดถูกหรือผิด ให้นักเรียนระบุความสำคัญของข้อความนั้น ๆที่มีต่อตัวนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว โปรดตอบทุกข้อ

"สำคัญมากที่สุด" หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนให้ความสำคัญมากที่สุด

"สำคัญมาก หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนให้ความสำคัญมาก

"สำคัญปานกลาง" หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนให้ความสำคัญปานกลาง

"สำคัญเพียงเล็กน้อย"หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนให้ความสำคัญเพียงเล็กน้อย

"ไม่สำคัญเลย" หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนไม่ให้ความสำคัญเลย

ข้อความ	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญเพียงเล็กน้อย	ไม่สำคัญเลย
(0.)อาชีพที่ทำให้นักเรียนได้รับเกียรติชื่อเสียง		/			
(00.)อาชีพที่คนอื่น ๆเห็นว่าอาชีพของนักเรียนมีความสำคัญ				/	

ก.ถ้าข้อความในข้อ(0.)นักเรียนให้ความสำคัญมาก นักเรียนก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "สำคัญมาก"

ข.ถ้าข้อความในข้อ(00.)นักเรียนให้ความสำคัญเพียงเล็กน้อย นักเรียนก็ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "สำคัญเพียงเล็กน้อย

ข้อความ	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญเพียงเล็กน้อย	ไม่สำคัญเลย
1. อาชีพที่นักเรียนสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆบางอย่างให้เกิดขึ้นได้					
2. อาชีพที่นักเรียนได้ใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำ					
3. อาชีพที่นักเรียนสามารถทราบผลงานที่นักเรียนทำว่าสามารถทำงานนั้น ๆ ได้ผลดี					
4. อาชีพที่นักเรียนชอบสถานที่ทำงาน					
5. อาชีพที่มีนายจ้างเป็นคนมีเหตุผล					
6. อาชีพที่นักเรียนสามารถเป็นตัวของตัวเองได้ตามที่นักเรียนต้องการ					
7. อาชีพที่นักเรียนทราบว่ามีความมั่นคง					
8. อาชีพที่นักเรียนสามารถสร้างมิตรภาพกับผู้ร่วมงานได้					
9. อาชีพที่ใช้ความสามารถทางศิลป์					
10. อาชีพที่ทำให้นักเรียนได้รับเกียรติชื่อเสียง					
11. อาชีพที่นักเรียนมีอิสระในการทำงานนั้น ๆ					

ข้อความ	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญเพียงเล็กน้อย	ไม่สำคัญเลย
12. อาชีพที่นักเรียนไม่ต้องทำงานซ้ำซากจำเจตลอดเวลา					
13. อาชีพที่นักเรียนสามารถจะมีรายได้หรือเงินเดือนเพิ่มขึ้น					
14. อาชีพที่นักเรียนมีความรู้สึกว่านักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น					
15. อาชีพที่นักเรียนต้องแก้ปัญหาอยู่เสมอ					
16. อาชีพที่เพื่อนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและกล่าวถึงเสมอ					
17. อาชีพที่เกี่ยวกับการสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น					
18. อาชีพที่นักเรียนมีส่วนในการเสนอความคิดใหม่ ๆ					
19. อาชีพที่นักเรียนต้องวางแผนและจัดระบบงานของบุคลากรในหน่วยงาน					
20. อาชีพที่นักเรียนมีความรู้สึกสบายใจที่สามารถทำงานของแต่ละวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อความ	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญเพียงเล็กน้อย	ไม่สำคัญเลย
21. อาชีพที่มีสถานที่ทำงานที่ดี เช่น มีแสงสว่างพอเหมาะ เงียบสะอาด กว้างขวางเพียงพอ					
22. อาชีพที่มีนายจ้างที่เอาใจใส่ มีน้ำใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา					
23. อาชีพที่นักเรียนสามารถใช้ชีวิตของนักเรียนตามวิถีทางที่นักเรียนชอบภายหลังสิ้นสุดภาระกิจการทำงานในหน้าที่ของแต่ละวันแล้ว					
24. อาชีพที่นักเรียนแน่ใจว่าจะมีงานให้นักเรียนทำตลอดไป					
25. อาชีพที่ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อนร่วมงาน					
26. อาชีพที่นักเรียนสามารถเสริมสร้างความสวยงามให้เกิดขึ้นในโลกได้					
27. อาชีพที่คนอื่น ๆเห็นว่าอาชีพของนักเรียนมีความสำคัญ					
28. อาชีพที่เป็นงานส่วนตัว					

ข้อความ	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญเพียงเล็กน้อย	ไม่สำคัญเลย
ของนักเรียนเองโดยนักเรียนบริหารงานนั้นด้วยตนเอง					
29. อาชีพที่นักเรียนมีโอกาสจะทำอะไรได้หลาย ๆสิ่ง หลาย ๆอย่าง					
30. อาชีพที่นักเรียนมีรายได้เพิ่มขึ้นพอเพียงแก่การครองชีพ					
31. อาชีพที่นักเรียนได้ช่วยส่งเสริมความกินดีอยู่ดีให้แก่บุคคลอื่น					
32. อาชีพที่นักเรียนใช้ความคิดอยู่ตลอดเวลา					
33. อาชีพที่เพื่อนส่วนใหญ่เลือก					
34. อาชีพที่ประเทศชาติกำลังต้องการและจะช่วยให้ประเทศชาติดีขึ้น					

ตอนที่4 แบบสอบถามการเลือกอาชีพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบุอาชีพที่นักเรียนต้องการเพียงอาชีพเดียว นักเรียนอาจจะเลือกอาชีพจากรายชื่ออาชีพที่แนบมานี้

ตัวอย่าง ถ้านักเรียนต้องการเลือกประกอบอาชีพ "เกษตรกรรม" นักเรียนก็เติมคำตอบลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง

(0.) นักเรียนต้องการเลือกประกอบอาชีพ เกษตรกรรม

---

1. นักเรียนต้องการเลือกประกอบอาชีพ (โปรดระบุ).....

รายชื่ออาชีพ

1. ครู-อาจารย์
2. นักสังคมสงเคราะห์
3. นักจิตวิทยา
4. นักสังคมวิทยา
5. นักประวัติศาสตร์
6. เลขานุการ
7. เสมียนพิมพ์ดีด
8. พนักงานเก็บเงิน
9. พนักงานรับ-จ่ายเงิน
10. พนักงานสำนักงาน
11. แพทย์
12. ทันตแพทย์
13. เภสัชกร
14. สัตวแพทย์
15. นักกายภาพบำบัด
16. พยาบาล
17. บุรุษพยาบาล
18. ผดุงครรภ์
19. เจ้าหน้าที่รังสีเทคนิค
20. เกษตรกรรม
21. ผู้ดูแลอุทยานแห่งชาติ
22. ชาวสวน
23. ผู้เลี้ยงปศุสัตว์
24. ผู้ทำงานในฟาร์ม
25. ผู้ใช้เครื่องมือเกษตรกรรมทำงานในไร่
26. ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
27. ชาวประมง
28. ผู้ทำงานกสิกรรม
29. ผู้เลี้ยงสัตว์
30. ยาม
31. ผู้ดูแลรักษาความสะอาดอาคารบ้านเรือน
32. ผู้ประกอบอาหาร
33. ช่างเสริมสวย
34. กุ๊ก
35. เจ้าหน้าที่ตำรวจ
36. คนผสมเครื่องดื่ม
37. พนักงานโรงแรม
38. พนักงานบริการบนเครื่องบิน
39. พนักงานธนาคาร
40. หญิงรับใช้และทำงานบ้าน
41. พนักงานเสริฟอาหาร
42. ประชาสัมพันธ์
43. ผู้บริการรับเลี้ยงเด็ก
44. พนักงานรักษาความปลอดภัย
45. พนักงานซักอบรีด
46. ทหารบก
47. ทหารเรือ
48. ทหารอากาศ

49. บัสโฮสเตส
50. มัคคุเทศก์
51. ล่าม
52. นักเขียน
53. ศิลปิน
54. นักร้อง
55. บรรณาธิการ
56. ผู้รายงานข่าว
57. นักดนตรี
58. ช่างถ่ายรูป
59. จิตรกร
60. นักออกแบบเครื่องแต่งกาย
61. นักเขียนป้ายโฆษณา
62. นักจัดรายการวิทยุ
63. ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า
64. นักแสดง
65. นางแบบ นายแบบ
66. นักหนังสือพิมพ์
67. ผู้สื่อข่าว
68. มัณฑนากร
69. ช่างเขียนและตกแต่งเครื่องปั้นดินเผา
70. นักออกแบบเพชรพลอย
71. วิศวกรคอมพิวเตอร์
72. เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์
73. วิศวกรไฟฟ้า
74. วิศวกรเครื่องกล
75. วิศวกรเคมีอุตสาหกรรม
76. ผู้จัดโปรแกรมคอมพิวเตอร์
77. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกลั่นน้ำมัน
78. ผู้ปฏิบัติงานในกรรมวิธีเคมี
79. นักวิเคราะห์ระบบงาน
80. ช่างไม้
81. ช่างทาสี
82. ช่างก่อสร้าง
83. ช่างประปา
84. ช่างเชื่อมโลหะ
85. ช่างมุงหลังคา
86. ช่างปูน
87. ช่างไฟฟ้าและเดินไฟฟ้า
88. ช่างเหล็ก
89. ช่างสุขภัณฑ์
90. ช่างปูกระเบื้อง
91. ช่างกระจก
92. ช่างทำพื้นหินขัด
93. ช่างวางท่อ ปรับท่อ
94. ครูอนุบาล
95. ครูประถมศึกษา
96. ครูมัธยมศึกษา
97. บรรณารักษ์

98. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์
99. อาจารย์ในมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา
100. ครูสอนในสถาบันการศึกษาพิเศษ
101. นักกฎหมาย
102. ผู้พิพากษา
103. ทนายความ
104. อัยการ
105. คนขับรถพยาบาล
106. คนขับรถบรรทุก
107. นายสถานี
108. พนักงานขับรถจักรและขับชียานยนตร์
109. พนักงานรถไฟ
110. คนงานประจำเรือ
111. ลูกเรือ
112. พนักงานโทรศัพท์และโทรเลข
113. นักบิน
114. พนักงานขาย
115. นายหน้าเงินกู้
116. ผู้เดินทางไปขายสินค้า
117. ตัวแทนขายที่ดินและโรงเรือน
118. ผู้ขายอาหาร
119. ผู้แทนจำหน่ายเครื่องอุปโภค บริโภค
120. พนักงานบริษัทประกันภัย - ประกันชีวิต
121. ผู้จัดการ
122. นักบัญชี
123. นายธนาคาร
124. ผู้บริหารโรงแรม
125. ผู้วางแผนการผลิต
126. ช่างซ่อมเครื่องประดับ
127. ช่างทำกุญแจ
128. ช่างซ่อมวีดีโอ
129. ช่างประกอบเครื่องมือไฟฟ้า
130. ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์
131. ช่างซ่อมเครื่องกลยานยนต์
132. ช่างซ่อมนาฬิกา
133. ช่างเครื่องปรับอากาศ
134. ช่างซ่อมกล้อง
135. ช่างซ่อมเรือ
136. ช่างซ่อมและติดตั้งวางสายโทรศัพท์
137. ช่างพิมพ์
138. ช่างเลื่อย
139. ช่างหลอม
140. ช่างเครื่องกลต่าง ๆ
141. ช่างเทคนิคเครื่องกลโรงงาน
142. พนักงานฝ่ายผลิต
143. ช่างรีดโลหะ
144. ช่างปั่นและช่างกรอ
145. ช่างเครื่องจักรทำงานไม้

<u>รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ</u>

แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ จำแนกความสนใจในอาชีพเป็น 15 กลุ่ม ความสนใจในอาชีพแต่ละกลุ่มครอบคลุมข้อความต่าง ๆของแบบสำรวจดังต่อไปนี้

1. บริการสังคม ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 1, 16, 31, 46, 61 และ 76 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 เขียนรายงานเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์

ข้อ 16 ศึกษาเกี่ยวกับการปกครองของประเทศต่าง ๆ

ข้อ 31 ศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆที่เกิดขึ้นแล้วนำมาเรียบเรียงเขียนรายงาน

ข้อ 46 ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในการแก้ปัญหาส่วนตัว

ข้อ 61 ศึกษาการดำเนินชีวิตของคนในสมัยก่อน

ข้อ 76 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของแต่ละคน

2. บริการงานเสมียน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 2, 17, 32, 47, 62 และ 77 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 2 ต้อนรับและให้บริการลูกค้า

ข้อ 17 ทำงานเกี่ยวกับการใช้เครื่องคิดเลข

ข้อ 32 จัดแฟ้มเอกสารและเก็บรวบรวมแบบฟอร์มต่าง ๆ

ข้อ 47 พิมพ์จดหมายหรือพิมพ์เอกสารต่าง ๆ

ข้อ 62 เป็นเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เบิกเงินจากธนาคาร

ข้อ 77 ทำงานเกี่ยวกับการคุมแผงเครื่องติดต่อทางโทรศัพท์

3. บริการสุขภาพ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 3, 18, 33, 48, 63 และ 78 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 3 ช่วยเหลือและรักษาผู้ป่วย

ข้อ 18 เป็นผู้ช่วยหมอผ่าตัด

ข้อ 33 ศึกษาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่าง ๆ

ข้อ 48 เป็นผู้ช่วยทันตแพทย์

ข้อ 63 ปรุงยา จ่ายยา ตามใบสั่งหรือตามสูตร

ข้อ 78 ควบคุมเครื่องฉายเอกซเรย์

4. เกษตรกรรม ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 4, 19, 34, 49, 64 และ 79 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 4 ปลูกและดูแลต้นไม้

ข้อ 19 เลี้ยงสัตว์

ข้อ 34 เป็นผู้นำทางในการไปเที่ยวป่า

ข้อ 49 เป็นผู้ฝึกสอนสัตว์ก่อนการแข่งขัน

ข้อ 64 เลี้ยงสุนัขหรือแมวขาย

ข้อ 79 ดูแลสวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่น

5. บริการลูกค้า ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 5, 20, 35, 50, 65 และ 80 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 5 เป็นพนักงานเสริฟอาหารและเครื่องดื่มบนเครื่องบิน

ข้อ 20 เป็นผู้ปรุงอาหาร

ข้อ 35 เป็นพนักงานบริการเดินตั๋วให้กับผู้ที่มาชมภาพยนตร์

ข้อ 50 เป็นผู้นำกลุ่มคนหรือบุคคลเดินทางท่องเที่ยวและทัศนาจร

ข้อ 65 กำหนดรายการอาหาร ซื้อและปรุงอาหารให้ครอบครัว

ข้อ 80 เสริฟอาหารในภัตตาคาร

6. วิจิตรศิลป์ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 6, 21, 36, 51, 66 และ 81 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 6 วาดการ์ตูนเพื่อนำไปลงในหนังสือต่าง ๆ

ข้อ 21 เขียนเรื่องสั้นหรือบทความ

ข้อ 36 เป็นช่างภาพของหนังสือพิมพ์

ข้อ 51 เขียนบทละคร

ข้อ 66 เขียนบทวิจารณ์เกี่ยวกับภาพยนตร์ เพลงหรือหนังสือ

ข้อ 81 ร้องเพลงต่อหน้าชุมชน

7. คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 7, 22, 37, 52, 67 และ 82 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 7 เขียนแผนที่อากาศ

ข้อ 22 ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์

ข้อ 37 คิดคำนวณเกี่ยวกับการสร้างสะพาน สร้างทาง สร้างบ้าน

ข้อ 52 วางระบบการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

ข้อ 67 ออกแบบแปลนอาคารต่าง ๆ

ข้อ 82 รวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

8. ธุรกิจก่อสร้าง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 8, 23, 38, 53, 68 และ 83 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 8 ทาสีบ้านหรืออาคารต่าง ๆ

ข้อ 23 ก่อสร้างอาคารต่าง ๆ

ข้อ 38 มุงหลังคาอาคารบ้านเรือน

ข้อ 53 เป็นคนงานก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อ 68 ติดตั้งเครื่องสุขภัณฑ์ต่าง ๆในบ้าน

ข้อ 83 เดินสายไฟฟ้าตามอาคารต่าง ๆ

9. บริการการศึกษา ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 9, 24, 39, 54, 69 และ 84 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 9 จัดแยกประเภทหนังสือในห้องสมุด

ข้อ 24 กำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอน

ข้อ 39 ดูแลรักษาศิลปะวัตถุต่าง ๆในพิพิธภัณฑ์

ข้อ 54 สอนซ่อมเสริม

ข้อ 69 สอนพิเศษแก่เด็กนอกเวลาเรียน

ข้อ 84 สอนหรือให้ความรู้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่

10. บริการด้านกฎหมาย ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 10, 25, 40, 55, 70 และ 85 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 10 เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมาย

ข้อ 25 เขียนรายงานเกี่ยวกับคดีต่าง ๆในศาล

ข้อ 40 เป็นตัวแทนในการดำเนินคดีแก่ผู้ที่ถูกกล่าวหา

ข้อ 55 เป็นผู้ช่วยทนายความ

ข้อ 70 ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย

ข้อ 85 ศึกษาการตัดสินคดีในศาล

11. การขนส่ง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 11, 26, 41, 56, 71 และ 86 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 11 ขับรถเกรดพื้นถนนให้เรียบ

ข้อ 26 ขับรถยก

ข้อ 41 ควบคุมและรับผิดชอบเกี่ยวกับการเดินเรือ

ข้อ 56 ควบคุมการจราจรทางอากาศ

ข้อ 71 ทำงานตามปั๊มน้ำมัน

ข้อ 86 ขับรถพยาบาล

12. การขาย ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 12, 27, 42, 57, 72 และ 87 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 12 ขายรถใหม่หรือรถเก่าที่ใช้แล้ว

ข้อ 27 ขายอุปกรณ์เกี่ยวกับโทรทัศน์

ข้อ 42 ขายสินค้าตามบ้านหรือเป็นคนสาธิตการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ

ข้อ 57 ปรับปรุงวิธีการในการขายผลิตภัณฑ์

ข้อ 72 ชักชวนให้ลูกค้าเลือกซื้อบ้าน ตึกแถว คอนโดมิเนียม

ข้อ 87 ขายเครื่องคอมพิวเตอร์

13. การจัดการ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 13, 28, 43, 58, 73 และ 88 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 13 ซื้อสินค้ามาเก็บไว้ก่อนที่จะนำไปขายต่อ

ข้อ 28 สัมภาษณ์คนเข้าทำงาน

ข้อ 43 บริหารงานวิทยุหรือโทรทัศน์

ข้อ 58 วางแผนหรือกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของบริษัท

ข้อ 73 เป็นผู้ตั้งบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เพื่อให้คนกู้ยืมเงินไปลงทุน

ข้อ 88 เป็นผู้ควบคุม ตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์อาหาร

14. งานช่าง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 14, 29, 44, 59, 74 และ 89 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 14 ทำความสะอาด และซ่อมกล้องถ่ายรูป

ข้อ 29 ซ่อมกุญแจ และทำลูกกุญแจ

ข้อ 44 ซ่อมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ข้อ 59 ตัดเลนส์เพื่อนำไปประกอบในกรอบแว่นตา

ข้อ 74 ซ่อมนาฬิกา

ข้อ 89 ซ่อมเฟอร์นิเจอร์เก่า

15. การจัดการเครื่องจักร ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 15, 30, 45, 60, 75 และ 90 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 15 เป็นผู้ควบคุมเครื่องจักรที่ใช้สำหรับตัดเหล็ก

ข้อ 30 ทำงานเกี่ยวกับการหลอมและการหล่อโลหะ

ข้อ 45 ซ่อมเครื่องจักรขนาดใหญ่

ข้อ 60 ผลิตและซ่อมผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ

ข้อ 75 ใช้เครื่องจักรเจาะโลหะ

ข้อ 90 ซ่อมเครื่องปรับอากาศ

<u>รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามวัดค่านิยมในอาชีพ</u>

แบบสอบถามวัดค่านิยมในอาชีพ จำแนกค่านิยมในอาชีพเป็น 17 ด้าน ซึ่งค่านิยมในอาชีพแต่ละด้านครอบคลุมข้อความต่าง ๆของแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. ค่านิยมในอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 1 และ 18 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 อาชีพที่นักเรียนสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆบางอย่างให้เกิดขึ้นได้

ข้อ 18 อาชีพที่นักเรียนมีส่วนในการเสนอความคิดใหม่ ๆ

2. ค่านิยมในอาชีพด้านการบริหาร ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 2 และ 19 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 2 อาชีพที่นักเรียนได้ใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำ

ข้อ 19 อาชีพที่นักเรียนต้องวางแผนงานและจัดระบบงานของบุคลากรในหน่วยงาน

3. ค่านิยมในอาชีพด้านสัมฤทธิผล ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 3 และ 20 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 3 อาชีพที่นักเรียนสามารถทราบผลงานที่นักเรียนทำว่าสามารถทำงานนั้น ๆได้ผลดี

ข้อ 20 อาชีพที่นักเรียนมีความรู้สึกสบายใจที่สามารถทำงานของแต่ละวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ค่านิยมในอาชีพด้านสภาพการทำงาน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 4 และ 21 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 4 อาชีพที่นักเรียนชอบสถานที่ทำงาน

ข้อ 21 อาชีพที่มีสถานที่ทำงานที่ดี เช่น มีแสงสว่างพอเหมาะ เงียบสะอาด กว้างขวาง เพียงพอ

5. ค่านิยมในอาชีพด้านความสัมพันธ์กับนายจ้าง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 5 และ 22 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 5 อาชีพที่มีนายจ้างเป็นคนมีเหตุมีผล

ข้อ 22 อาชีพที่มีนายจ้างที่เอาใจใส่ มีน้ำใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

6. ค่านิยมในอาชีพด้านวิถีชีวิต ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 6 และ 23 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 6 อาชีพที่นักเรียนสามารถเป็นตัวของตัวเองได้ตามที่นักเรียนต้องการ

ข้อ 23 อาชีพที่นักเรียนสามารถใช้ชีวิตของนักเรียนตามวิถีทางที่นักเรียนชอบ ภายหลังสิ้นสุดภารกิจการทำงานในหน้าที่ของแต่ละวันแล้ว

7. ค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคง ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 7 และ 24 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 7 อาชีพที่นักเรียนทราบว่ามีความมั่นคง

ข้อ 24 อาชีพที่นักเรียนแน่ใจว่าจะมีงานให้นักเรียนทำตลอดไป

8. ค่านิยมในอาชีพด้านความพึงพอใจในผู้ร่วมงาน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 8 และ 25 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 8 อาชีพที่นักเรียนสามารถสร้างมิตรภาพกับผู้ร่วมงานได้

ข้อ 25 อาชีพที่ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อนร่วมงาน

9. ค่านิยมในอาชีพด้านสุนทรีย์ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 9 และ 26 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 9 อาชีพที่ใช้ความสามารถทางศิลป์

ข้อ 26 อาชีพที่นักเรียนสามารถเสริมสร้างความสวยงามให้เกิดขึ้นในโลกได้

10. ค่านิยมในอาชีพด้านความมีเกียรติ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 10 และ 27 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 10 อาชีพที่นักเรียนได้รับเกียรติ ชื่อเสียง

ข้อ 27 อาชีพที่คนอื่น ๆเห็นว่าอาชีพของนักเรียนมีความสำคัญ

11. ค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 11 และ 28 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 11 อาชีพที่นักเรียนมีอิสระในการทำงานนั้น ๆ

ข้อ 28 อาชีพที่เป็นงานส่วนตัวของนักเรียนเอง โดยนักเรียนบริหารงานนั้นด้วยตนเอง

12. ค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานหลาย ๆด้าน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 12 และ 29 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 12 อาชีพที่นักเรียนไม่ต้องทำงานซ้ำซาก จำเจ ตลอดเวลา

ข้อ 29 อาชีพที่นักเรียนมีโอกาสจะทำอะไรได้หลาย ๆสิ่ง หลาย ๆอย่าง

13. ค่านิยมในอาชีพด้านผลตอนแทนทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 13 และ 30 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 13 อาชีพที่นักเรียนสามารถจะมีรายได้หรือเงินเดือนเพิ่มขึ้น

ข้อ 30 อาชีพที่นักเรียนมีรายได้เพิ่มขึ้นพอเพียงแก่การครองชีพ

14. ค่านิยมในอาชีพด้านการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 14 และ 31 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 14 อาชีพที่นักเรียนมีความรู้สึกว่านักเรียนได้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

ข้อ 31 อาชีพที่นักเรียนได้ช่วยส่งเสริมการกินดีอยู่ดีให้แก่บุคคลอื่น

15. ค่านิยมในอาชีพด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 15 และ 32 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 15 อาชีพที่นักเรียนต้องแก้ปัญหาอยู่เสมอ

ข้อ 32 อาชีพที่นักเรียนต้องใช้ความคิดอยู่ตลอดเวลา

16. ค่านิยมในอาชีพด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 16 และ 33 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 16 อาชีพที่เพื่อนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและกล่าวถึงอยู่เสมอ

ข้อ 33 อาชีพที่เพื่อนส่วนใหญ่เลือก

17. ค่านิยมในอาชีพด้านความต้องการทางสังคม ประกอบด้วยข้อความ ข้อ 17 และ 34 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 17 อาชีพที่เกี่ยวกับการสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น

ข้อ 34 อาชีพที่ประเทศชาติกำลังต้องการและจะช่วยให้ประเทศชาติมีเศรษฐกิจดีขึ้น

ภาคผนวก ข

ตาราง17 แสดงค่าอำนาจจำแนก(t)เป็นรายข้อของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ

ข้อ	ค่า t	ข้อ	ค่า t	ข้อ	ค่า t
1	4.843	21	2.963	41	8.918
2	2.688	22	5.624	42	5.634
3	2.694	23	8.451	43	4.136
4	2.412	24	5.508	44	9.329
5	2.884	25	4.629	45	8.981
6	3.368	26	9.960	46	4.143
7	6.443	27	6.572	47	2.398
8	5.663	28	4.211	48	4.282
9	2.029	29	6.538	49	6.307
10	5.189	30	7.321	50	4.181
11	7.177	31	4.033	51	4.590
12	6.482	32	2.897	52	7.667
13	4.081	33	5.087	53	9.087
14	5.299	34	4.670	54	7.323
15	6.974	35	6.976	55	5.006
16	7.267	36	2.776	56	10.056
17	4.540	37	10.279	57	5.229
18	1.969	38	8.596	58	6.025
19	2.339	39	3.324	59	7.928
20	2.475	40	6.197	60	11.060

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	ค่า t	ข้อ	ค่า t	ข้อ	ค่า t
61	4.583	71	10.755	81	4.144
62	2.656	72	3.889	82	5.015
63	4.150	73	3.259	83	8.229
64	3.678	74	9.078	84	3.200
65	2.601	75	11.776	85	5.441
66	3.069	76	5.572	86	9.581
67	5.997	77	7.492	87	8.090
68	4.358	78	7.414	88	3.722
69	9.052	79	4.423	89	6.655
70	5.820	80	4.299	90	7.828

ตาราง18 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อของแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ จำนวน 34 ข้อ

ข้อ	ค่า t	ข้อ	ค่า t	ข้อ	ค่า t
1	5.081	13	4.839	24	4.045
2	4.338	14	2.929	25	7.104
3	2.807	15	4.497	26	5.829
4	2.579	16	2.614	27	1.929
5	3.101	17	3.769	28	5.041
6	5.482	18	3.934	29	3.384
7	5.271	19	3.748	30	3.108
8	5.323	20	5.618	31	5.186
9	6.107	21	3.904	32	3.593
10	2.904	22	3.684	33	1.408
11	4.992	23	5.422	34	3.656
12	2.475				

ภาคผนวก ค

ตาราง 19 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(1) บริการทางสังคม กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (1)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	0	8	17	5	11	8	12	5	4	8	0	2	11	3	3	50.68**
สนใจน้อย	6	46	34	16	124	44	65	21	16	12	8	4	44	26	22	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 20 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(2) บริการงานเสมียน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	3	26	17	5	32	14	18	4	4	13	0	2	26	3	4	131.54**
สนใจน้อย	3	28	34	16	103	38	59	22	16	7	8	4	29	26	21	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 21 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(3) บริการสุขภาพ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (3)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	2	10	31	6	24	9	14	5	3	6	0	1	15	2	4	125.95**
สนใจน้อย	4	44	20	15	111	43	63	21	17	14	8	5	40	27	21	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 22 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(4) เกษตรกรรม กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (4)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	2	16	19	14	41	18	25	5	5	5	2	1	16	10	9	128.27**
สนใจน้อย	4	38	32	7	94	34	52	21	15	15	6	5	39	19	16	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 23 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(5) บริการลูกค้า กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (5)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	1	14	10	6	28	13	9	5	5	3	1	1	11	4	4	91.21**
สนใจน้อย	5	40	41	15	107	39	68	21	15	17	7	5	44	25	21	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 24 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(6) วิจิตรศิลป์ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (6)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	0	7	6	2	10	14	5	0	3	4	0	1	6	1	0	61.25**
สนใจน้อย	6	47	45	19	125	38	72	26	17	16	8	5	49	28	25	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 25 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(7) คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (7)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	1	3	12	3	17	6	35	7	1	7	2	1	9	7	8	
																134.48**
สนใจน้อย	5	51	39	18	118	46	42	19	19	13	6	5	46	22	17	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 26 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(8) ธุรกิจก่อสร้าง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (8)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	0	0	3	4	4	7	19	3	0	2	1	1	2	8	8	
																82.67**
สนใจน้อย	6	54	48	17	131	45	58	23	20	18	7	5	53	21	17	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 27 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(9) บริการการศึกษา กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (9)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	1	7	15	3	6	4	10	1	2	3	0	2	10	1	1	60.36^{**}
สนใจน้อย	5	47	36	18	129	48	67	25	18	17	8	4	45	28	24	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 28 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(10)บริการด้านกฎหมาย กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (10)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	2	5	18	3	23	7	12	2	2	18	1	1	15	3	0	109.25^{**}
สนใจน้อย	4	49	33	18	112	45	65	24	18	2	7	5	40	26	25	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 29 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(11) การขนส่ง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (11)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	0	1	4	2	3	3	12	2	1	1	3	0	1	3	3	
																44.46**
สนใจน้อย	6	53	47	19	132	49	65	24	19	19	5	6	54	26	22	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 30 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(12) การขาย กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (12)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	0	6	6	3	11	8	12	4	0	2	0	2	5	4	1	
																47.56**
สนใจน้อย	6	48	45	18	124	44	65	22	20	18	8	4	50	25	24	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 31 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(13) การจัดการ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (13)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	2	9	9	4	18	9	13	3	3	4	0	1	17	6	4	
																64.47**
สนใจน้อย	4	45	42	17	117	43	64	23	17	16	8	5	38	23	21	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 32 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(14) งานช่าง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (14)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	0	1	2	4	4	3	15	8	1	0	2	1	0	6	8	
																65.27**
สนใจน้อย	6	53	49	17	131	49	62	18	19	20	6	5	55	23	17	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 33 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในอาชีพกลุ่ม(15) การจัดการเครื่องจักร กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ความสนใจ	กลุ่มอาชีพ															χ^2
กลุ่ม (15)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สนใจมาก	0	1	4	2	15	3	33	13	0	1	3	1	2	11	14	165.68^{**}
สนใจน้อย	6	53	47	19	120	49	44	13	20	19	5	5	53	18	11	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ภาคผนวก ง

ตาราง 34 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ในอาชีพด้าน(1) ความคิดสร้างสรรค์ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม ด้าน(1)	การเลือกอาชีพ 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	χ^2
สูง	3	25	32	11	50	29	42	7	8	11	3	0	24	11	11	179.34**
ต่ำ	3	29	19	10	85	23	35	19	12	9	5	6	31	18	14	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 35 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ในอาชีพด้าน(2) การบริหาร กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม ด้าน(2)	การเลือกอาชีพ 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	χ^2
สูง	0	12	27	9	45	17	28	7	4	12	3	1	23	11	9	152.72**
ต่ำ	6	42	24	12	90	35	49	19	16	8	5	5	32	18	16	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 36 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ในอาชีพด้าน(3) สัมฤทธิผล กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม ด้าน(3)	การเลือกอาชีพ 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	χ^2
สูง	0	12	27	9	45	17	28	7	4	12	3	1	23	11	9	257.93**
ต่ำ	6	42	24	12	90	35	49	19	16	8	5	5	32	18	16	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 37 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ในอาชีพด้าน(4) การทำงาน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม ด้าน(4)	การเลือกอาชีพ 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	χ^2
สูง	5	40	39	15	82	37	51	16	8	16	2	3	43	20	19	201.55**
ต่ำ	1	14	12	6	53	15	26	10	12	4	6	3	12	9	6	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 38 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ในอาชีพด้าน(5) ความสัมพันธ์กับนายจ้าง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(5)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	4	42	40	16	95	39	52	18	13	16	3	4	45	17	19	298.09**
ต่ำ	2	12	11	5	40	13	25	8	7	4	5	2	10	12	6	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 39 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ในอาชีพด้าน(6) วิถีชีวิต กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(6)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	3	37	35	15	88	35	46	17	12	9	3	1	43	15	18	292.82**
ต่ำ	3	17	16	6	47	17	31	9	8	11	5	5	12	14	7	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 40 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้าน(7) ความมั่นคง กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(7)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	4	40	41	20	103	38	55	16	12	15	4	4	46	20	19	328.75**
ต่ำ	2	14	10	1	32	14	22	10	8	5	4	2	9	9	6	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 41 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้าน(8) ความพึงพอใจกับผู้ร่วมงาน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(8)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	5	41	40	18	92	41	58	18	17	16	5	3	45	17	19	279.37**
ต่ำ	1	13	11	3	43	11	19	8	3	4	3	3	10	12	6	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 42 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้าน(9) สุนทรีย์ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(9)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	2	12	16	11	44	26	26	6	9	4	2	2	19	9	9	143.88**
ต่ำ	4	42	35	10	91	26	51	20	11	16	6	4	36	20	16	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 43 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้าน(10) ความมีเกียรติ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(10)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	0	27	23	11	62	17	33	7	9	6	3	2	26	15	9	215.72**
ต่ำ	6	27	28	10	73	35	44	19	11	14	5	4	29	14	16	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 44 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้าน(11) ความเป็นอิสระ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(11)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	2	29	27	12	71	29	48	15	12	8	3	4	38	15	17	230.00**
ต่ำ	4	25	24	9	64	23	29	11	8	12	5	2	17	14	8	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 45 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้าน(12) การทำงานหลาย ๆด้าน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(12)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	1	24	20	9	53	23	32	8	8	10	3	3	22	10	7	172.51**
ต่ำ	5	30	31	12	82	29	45	18	12	10	5	3	33	19	18	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 46 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ในอาชีพด้าน(13) ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(13)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	4	39	36	15	87	38	57	14	13	13	4	4	41	21	18	276.64**
ต่ำ	2	15	15	6	48	14	20	12	7	7	4	2	14	8	17	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 47 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม ในอาชีพด้าน(14) การให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น กับการเลือกอาชีพนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(14)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	3	25	34	12	74	21	39	13	11	10	2	3	27	12	13	243.65**
ต่ำ	3	29	17	9	61	31	38	13	9	10	6	3	28	17	12	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 48 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้าน(15) การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(15)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	1	10	12	7	38	11	22	6	4	7	2	2	12	5	2	138.25**
ต่ำ	5	44	39	14	97	41	55	20	16	13	6	4	43	24	23	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 49 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้าน(16) ความสัมพันธ์กับเพื่อน กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(16)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	0	5	8	3	19	11	11	4	2	5	2	3	11	5	1	61.00**
ต่ำ	6	49	43	18	116	41	66	22	18	15	6	3	44	24	24	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ตาราง 50 แสดงค่าไคสแควร์ (χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพด้าน(17) ความต้องการทางสังคม กับการเลือกอาชีพของนักเรียน

ค่านิยม	การเลือกอาชีพ															χ^2
ด้าน(17)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
สูง	4	31	39	15	74	32	49	13	9	11	4	3	30	17	19	231.57**
ต่ำ	2	23	12	6	61	20	28	13	11	9	4	3	25	12	6	
รวม	6	54	51	21	135	52	77	26	20	20	8	6	55	29	25	585

ภาคผนวก จ

<u>ตัวอย่างการคำนวณ</u> การทำนายการเลือกอาชีพ โดยมีเพศเป็นตัวทำนาย โดยใช้ค่าสถิติ Goodman's and Kruskall's Tau (T_c)

ตาราง 51 แสดงการเลือกอาชีพของนักเรียน จำแนกตามเพศ

กลุ่มอาชีพ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
กลุ่มบริการทางสังคม	2	4	6
กลุ่มบริการงานเสมียน	1	53	54
กลุ่มบริการสุขภาพ	9	42	52
กลุ่มเกษตรกรรม	11	10	21
กลุ่มบริการลูกค้า	69	66	135
กลุ่มวิจิตรศิลป์	21	31	52
กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	69	8	77
กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง	26	0	26
กลุ่มบริการการศึกษา	8	12	20
กลุ่มบริการด้านกฎหมาย	3	17	20
กลุ่มการขนส่ง	8	0	8
กลุ่มการขาย	2	4	6
กลุ่มการจัดการ	8	47	55
กลุ่มงานช่าง	29	0	29
กลุ่มการจัดการเครื่องจักร	23	2	25
รวม	289	296	585

สูตร

$$T_c = \frac{\sum_{1}^{r}\sum_{1}^{c}\frac{N_{ij}^2}{N_{i.}} - \frac{\sum_{1}^{c}(N_{.j})^2}{N}}{N - \frac{\sum_{1}^{c}(N_{.j})^2}{N}}$$

$\sum_{1}^{r}\sum_{1}^{c}\frac{N_{ij}^2}{N_{i.}}$

$$= \frac{2^2}{289} + \frac{1^2}{289} + \frac{9^2}{289} + \frac{11^2}{289} + \frac{69^2}{289} + \frac{21^2}{289} + \frac{69^2}{289} + \frac{26^2}{289} +$$

$$\frac{8^2}{289} + \frac{3^2}{289} + \frac{8^2}{289} + \frac{2^2}{289} + \frac{8^2}{289} + \frac{29^2}{289} + \frac{23^2}{289} + \frac{4^2}{296} + \frac{53^2}{296} +$$

$$\frac{42^2}{296} + \frac{10^2}{296} + \frac{66^2}{296} + \frac{31^2}{296} + \frac{8^2}{296} + \frac{0^2}{296} + \frac{12^2}{296} + \frac{17^2}{296} +$$

$$\frac{0^2}{296} + \frac{4^2}{296} + \frac{47^2}{296} + \frac{0^2}{296} + \frac{2^2}{296}$$

$$= 85.49$$

$\sum_{1}^{c}\frac{(N_{.j})^2}{N}$

$$= \frac{(6)^2+(54)^2+(51)^2+(21)^2+(135)^2+(52)^2+(77)^2+(26)^2+(20)^2+(20)^2+(8)^2+(6)^2+(55)^2+(29)^2+(25)^2}{585}$$

$$= 66.52$$

$$T_c = \frac{85.49 - 66.52}{585 - 66.52}$$

$$= .036$$

เพราะฉะนั้นเพศสามารถลดความผิดพลาดในการทำนายการเลือกอาชีพของนักเรียนได้

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวเพ็ญศรี ชื่อสกุล จินดาศักดิ์

เกิดวันที่ 13 เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2503

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 14/10 สุขุมวิท 65 แขวงคลองตัน เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10110

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนหัวถนนวิทยา อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 20140

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2520 มัธยมศึกษาปีที่ 5 (แผนกวิทยาศาสตร์) จากโรงเรียนดัดดรณี จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ.2524 วท.บ.(วิชาเอกจิตวิทยาสังคม) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ.2535 กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร